

Länsförsäkringar Södermanland
Årsredovisning 2014

Innehåll

VD-kommentar	3
Medarbetarna	4
Miljöarbetet	5
Förvaltningsberättelse	6-10
Femårsöversikt	11
Rapport över koncernens totalresultat	12
Resultaträkning för moderbolaget	13
Rapport över finansiell ställning för koncernen	14-15
Balansräkning för moderbolaget	16-17
Rapport över förändringar i eget kapital	18
Kassaflödesanalys	19
Resultatanalys	20-21
Noter	22-56
Revisionsberättelse	57
Bolagsstyrningsrapport	58-59
Samverkan som stärker	60
Ord & uttryck	61
Fullmäktigeledamöter	62
Styrelse och revisorer	63

ETTHUNDRASEXTIONIONDE VERKSAMHETSÅRET

Ordinarie bolagsstämma äger rum

tisdagen den 25 mars 2015 kl 17.00

Hedenlunda Slott, Flen

VD-kommentar

Året som gått

Tillväxt har varit ett ledord för 2014 – och vi har verkligen vuxit. Vi har ökat med mer än 1 600 st kunder, haft en rekordtillväxt inom företagsförsäkring och en stor ökning av personbilsförsäkringar. Vår bankverksamhet har vuxit med nästan 1 200 nya kunder och vi har ökat bankvolymerna med nästan 10 %.

UNDER ÅRET tecknade vi också avtal med både Eskilstuna och Nyköpings kommuner om olycksfallsförsäkringar för alla kommunens barn inom skola och förskola – många nya, unga, ”indirekta” kunder.

Tyvärr blev även 2014 ett mycket skadedrabbat år. Fram till halvårsboks slutet hade vi en kraftig resultatförbättring men från augusti började alla stora skador att ramla in. Konsekvensen av flera år med högre skadekostnader innebar att vi under hösten beslutade att höja priserna för framförallt företags- och lantbruksförsäkringar.

Mycket tid, kraft och energi har under året lagts på regelverks- och lagstiftningsfrågor. Vi har arbetat hårt med att få in kundkännedomsinformation på alla kunder, skärpt upp tolkningen av hur rådgivningsdokumentationen ska se ut för rådgivning inom både bank- och livverksamhet samt infört nya klagomålsrutiner. Vi har också infört så gott som alla styrdokument som krävs för risk- och företagsstyrningssystemet enligt Solvens 2. Samtliga medarbetare och styrelsen har genomgått målgruppsanpassade Solvens 2-utbildningar.

Vi har också arbetat med att informera beslutsfattarna om hur ett borttag av gruppregistrering för moms slår ensidigt mot länsförsäkringsgruppen och försökt få dem att ta ett mer konkurrensneutralt beslut. Den föreslagna minskningen av avdragsrätten för pensionsparande togs det beslut om sent 2014 och för oss innebar det en massiv informationsinsats till berörda kunder via brev, hemsida och kundträffar med start i december.

Bankverksamheten har haft en bra utveckling. Vi har ökat våra volymer kraftigt och lokalt genomfört det gemensamma utvecklingsarbetet ”Effektivare kundmöte”.

För att säkerställa kvaliteten inom bolån och öka tryggheten för kunderna så genomfördes en stor utbildningsinsats under 2014 där samtliga rådgivare blev bolånelicensierade. Just bolånelicensiering var en av anledningarna till den trevliga julklapp vi fick av Privata Affärer när de gav oss utmärkelsen Årets Bank strax innan jul.

Den digitalisering som sker inom vår verksamhet har kommit längst inom banken. Kunderna använder både Internetbanken och mobilappen frekvent och vi får mycket goda betyg från användarna för hur våra verktyg fungerar, bl a i form av utmärkelsen Web service award som grundar sig på kundutvärderingar. Under året lanserades också de nya öppna sidorna på Internet, ett lyft både tekniskt och designmässigt.

Bolagsstämman i början av april var lite speciell. Dels avgick styrelseordföranden sedan 19 år, Axel von Stockenström, dels brann vår tilltänkta stämmolokal (Grafikens Hus) upp tre veckor innan stämman. Vi är tacksamma för att vi fick vara i Europaskolans lokaler i Strängnäs och ha en riktigt fin avslutsstämma för Acek.

Medarbetarna har under 2014 haft ett tufft år arbetsmässigt. Många skador, mycket utbildning och ökade krav på kundservice via digitala kanaler. Vi har fortsatt med vår hälsosatsning och genomfört hälsoprofiler med hjälp av företagshälsovården. Utsetta hälsoinspiratörer har ordnat olika friskvårdsaktiviteter, bl a en skidresa till Romme, en motionstävling ”LF-klassikern” och höstens styrketräning via nätet med Paolo Roberto. Mycket lyckad blev också den konferens som arrangerades en helg i oktober då vi åkte till Örebro och arbetade tillsammans under temat ”Medarbetarskap”.

I projektet ”Synas 20.14” har vi samarbetat med länets lokaltidningar och tillsammans skapat en kampanj för att nå ut med vårt varumärke och vårt erbjudande. Vi har även jobbat mer med vår Facebooksida och den har alltmer blivit en uppskattad servicekanal för kunderna.

Vår framtid handlar i mycket om att bli mer digitaliserade och att öka möjligheterna för kunderna att nå oss. Många kunder uppskattar det personliga mötet vid ett husköp eller en större skada men vill också kunna utföra enklare ärenden själva. Redan nu kan man avsäga sig pappersdistribution av avier, försäkringsbrev och kontobesked och istället ha dokumenten tillgängliga digitalt. En bra miljöåtgärd som vi aktivt marknadsför till kunderna.

Vi bidrar till ett hållbart Sörmland och en ökad säkerhet och trygghet för våra kunder. För 2015 planerar vi att genomföra säkerhetsdagar för barn- och ungdomar, reflexkampanjer, elbesiktningar m m. En stor extra insats blir den kampanj för brandsäkerhet som ska minska risken för bränder hos våra över 50 000 boendekunder.

Avslutningsvis vill jag tacka alla medarbetare som varje dag gör det där lilla extra för alla våra kunder. En jättefin arbetsinsats som uppskattas av både kunder och ägare.

Nyköping i mars 2015

Anna-Greta Lundh
Vd i Länsförsäkringar Södermanland

Medarbetarna

Bolagets viktigaste resurs

Det är bolagets 129 medarbetare och deras engagemang som gör Länsförsäkringar Södermanland till en attraktiv arbetsgivare och ett starkt varumärke.

Länsförsäkringar Södermanlands konkurrenskraft är beroende av hur väl medarbetaren lyckas i mötet med kund. Bemötande och kompetens är två avgörande framgångsfaktorer. För att trygga bolagets behov av kompetent personal måste vi framstå som en attraktiv arbetsgivare, som ger förutsättningar för prestation, kompetensutveckling och ett gott arbetsklimat.

FISK – Förhållningssätt Internt Samt mot Kund

Länsförsäkringar Södermanland har gemensamma förhållningssätt gentemot oss själva, våra arbetskamrater och våra kunder. De kan sammanfattas i:

- Välj inställning.
- Ha kul.
- Uppmärksamma varandra.
- Lys upp deras dag – dela med dig av din arbetsglädje.
- Fokus på kunden.

Vår strävan är att organisationskulturen ska genomsyras av ”FISK” och att ge kunderna det ”lilla extra” i varje kundmöte.

Under en personalaktivitet i Örebro en helg september 2014, fokuserade vi på FISK och det personliga ledarskapet. Jan Rasmusson föreläste i ämnet och alla medarbetare gjorde egna reklamfilmer på samma tema.

Medarbetar- och ledarskap är varandras förutsättningar

Vi strävar efter att medarbetare och chefer ska ha de bästa förutsättningarna för att kunna prestera och må bra på jobbet. Vartannat år gör vi en mätning där alla chefer och medarbetare får svara på frågor kring sin arbetssituation, föra dialoger kring resultatet och upprätta handlingsplaner för förbättringsåtgärder. 2014 genomfördes en sådan mätning.

En god arbetsmiljö är säker och hälsofrämjande

Länsförsäkringar Södermanland har arbetat aktivt med att främja sina medarbetares hälsa i många år. Genom att påvisa ett strategiskt hälsoarbete där hälsa är en del i vår organisation och verksamhet, med strategier och aktiviteter inom rekreation och friskvård, är vi sedan 2008 hälsodiplomerade via Korpens hälsodiplomeringsring.

Medarbetarna erbjuds hälsoprofiler, subventionerad motion, kostprogram och rök- och snusavvänjning. Våra hälsoinspiratörer har rollen att inspirera, sprida information, ta emot och komma med idéer till friskvårdsaktiviteter och att därigenom öka delaktigheten i vårt hälsofrämjande

arbete. Vi är också en rökfri arbetsplats, dvs rökning är inte tillåten under arbetstid.

Under 2014 hade vi bl a två bolagsövergripande friskvårdsaktiviteter, LF-klassikern på våren och ett webbaserat träningsprogram ”15 med Paolo” på hösten.

Kompetensförsörjning

Länsförsäkringar Södermanland investerar löpande i medarbetarnas kompetens genom intern utbildning, fortbildning och andra kompetenshöjande insatser. För nyanställda genomför vi ett introduktionsprogram som sträcker sig över de första månaderna hos oss.

Vi arbetar med att förtydliga de interna karriärvägarna och rekryterar i första hand internt. Alla våra medarbetare har en kompetensutvecklingsplan på kort och på lång sikt och minst ett utvecklingssamtal per år.

Bolagets chefer har under 2014 genomgått utbildningar i hälsofrämjande ledarskap, förändringsledning samt systematiskt arbetsmiljöarbete.

ÅLDERSFÖRDELNING

Åldersfördelning	Andel
20 - 30 år	9 procent
31 - 40 år	19 procent
41 - 50 år	34 procent
51 - 60 år	33 procent
Över 60 år	5 procent
Medelålder	46 år

KÖNSFÖRDELNING

Könsfördelning	Antal
Kvinnor	71
Män	58
Kvinnliga chefer	9
Manliga chefer	6

Miljöarbetet hos Länsförsäkringar Södermanland

Som ett bevis på att Länsförsäkringar Södermanland arbetar med miljö på ett strukturerat sätt är vi fortsatt certifierade enligt ISO 14001. Varje år görs en revision, som kontrollerar att vi efterlever de krav som standarden kräver.

Våra miljömål är en självklar och integrerad del av affärsplaneringen i bolaget. Varje affärsområde sätter miljömål för sin delverksamhet och följer upp dessa mål.

Miljöarbetet är fokuserat på följande:

- Minska egna utsläpp av koldioxid från tjänsteresor
- Minska elförbrukning på våra kontor
- Utveckla vårt skadeförebyggande arbete
- Minimera miljöpåverkan vid skadereglering
- Digitalisering av tjänster för att minska miljöpåverkan
- Kompetensutveckling inom miljöområdet

Ständiga förbättringar med mindre utsläpp

Ett fortsatt fokus på tjänsteresorna har under en längre period resulterat i lägre utsläpp av koldioxid, en trend som förhoppningsvis håller i sig. Vi arbetar med att ytterligare utveckla möjligheterna till digitala möten för att kunna ersätta fysiska möten när det är lämpligt. Samtidigt som vi vill minska utsläppen från tjänsteresor vill vi att medarbetarna besöker kunderna för att ge god service och arbeta skadeförebyggande, här har vi en viktig balansgång.

Under 2014 har vi genomfört ett skadeförebyggande program för att minska risker för vattenskador och bränder. Varje skada ger upphov till en stor miljöpåverkan och att förebygga skador är en central del i vårt miljöarbete.

För att få med kunden i det skadeförebyggande arbetet informerar vi på vår hemsida om olika åtgärder som kunden själv kan göra.

Vi ställer miljökrav på våra entreprenörer i syfte att minska miljöpåverkan vid skadereglering. Dessa krav utvecklas hela tiden och vi är stolta över att samverka med bra entreprenörer.

Vi har under 2014 ytterligare utvecklat kompetensen hos våra medarbetare genom miljö- och säkerhetsutbildning där alla medarbetare har deltagit.

Som en del av lantbruksförsäkringen ingår en återvinningsförsäkring, där vi kostnadsfritt ser till att skrot och miljöfarligt avfall hämtas på gården och tas omhand på ett miljöriktigt sätt. Detta är mycket uppskattat av våra kunder.

Vår miljöpolicy

Länsförsäkringar Södermanland ska i de beslut vi tar och i de handlingar vi utför ta miljöhänsyn så att vi genom ständiga förbättringar minskar vår miljöpåverkan och förebygger föroreningar inom vår verksamhet.

Vi ska uppfylla lagar och förordningar och samarbeta med myndigheter och organisationer så att vårt miljöarbete utformas i samklang med samhällets miljömål.

Vi ska öka vår miljökompetens och genom vårt engagemang i miljöfrågor påverka våra kunder och leverantörer.

Länsförsäkringar Södermanland bidrar därmed till en hållbar utveckling i samhället och att vi uppfattas som ett trovärdigt alternativ vad beträffar miljöarbete inom bank och försäkring.

Förvaltningsberättelse

Länsförsäkringar Södermanland

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Södermanland avger härmed årsredovisning för 2014, bolagets 169:e verksamhetsår.

VERKSAMHET

Länsförsäkringar Södermanland har sitt verksamhetsområde i Södermanlands läns nio kommuner: Eskilstuna, Flen, Gnesta, Katrineholm, Nyköping, Oxelösund, Strängnäs, Trosa och Vingåker.

Bolaget erbjuder privatpersoner, företag och organisationer ekonomisk trygghet genom ett omfattande sortiment av produkter och tjänster inom sakförsäkring, livförsäkring och bankverksamhet. Inom sakförsäkring deltar bolaget i den gemensamma återförsäkringsaffären inom länsförsäkringsgruppen.

Förutom verksamhet där Länsförsäkringar Södermanland har egen koncession erbjuder bolaget försäkring inom såväl sak- som livförsäkringsområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess dotterbolag. De förmedlade affärerna är bank- och fondverksamhet, livförsäkring samt djurförsäkring. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna.

Bolaget bedriver även mäklarrörelse avseende fastigheter och bostadsrättslägenheter genom att vara franchisegivare åt tre fastighetsmäklarföretag.

TOTAL AFFÄRSVOLYM

Den totala volymen för bolagets affärer fördelar sig enligt följande, Mkr:

	2014	2013
Sakförsäkring, premieinkomst		
direkt försäkring	529,5	493,6
Livförsäkring, premieinkomst	190,0	199,3
Bank, inlånings- och utlåningsvolym	7 053,6	6 438,7
Fond, marknadsvärde	202,4	161,8

ORGANISATION OCH STRUKTUR

Länsförsäkringar Södermanland är kundägt, lokalt och självständigt. Bolagsformen ömsesidig innebär att bolaget ägs av kunderna, bolagets försäkringstagare. Ägarna har inflytande över verksamheten genom att de väljer fullmäktigeledamöter, för närvarande 68 st, som ska företräda dem på bolagsstämman.

Bolagsstämman utser bolagets styrelse som består av sju ledamöter. Därutöver ingår vd och två personalrepresentanter i styrelsen. Styrelsen för Länsförsäkringar Södermanland ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. I detta ansvar ingår att fastställa en ändamålsenlig organisation, övergripande mål och strategier för verksamheten samt riktlinjer för kontroll och styrning av verksamheten. Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning för sitt arbete, en instruktion för VD samt policy och riktlinjer för de viktigaste områdena.

Styrelsen har under 2014 haft 9 sammanträden.

Länsförsäkringar Södermanland ingår som ett av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag i federationen Länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB med dotterbolag.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

Vid bolagsstämman den 8 april avgick Axel von Stockenström som styrelsens ordförande, efter drygt 20 år i styrelsen för Länsförsäkringar Södermanland, varav 19 år som ordförande. Ny styrelseordförande är Caesar Åfors, tidigare vice ordförande.

Länsförsäkringsgruppen fick i januari motta priset Web Awards för bästa och mest kundvänliga mobilapp i Sverige, pristagarna utses av kunderna.

I december utsågs Länsförsäkringar Bank till Årets bank för privatpersoner av tidningen Privata Affärer. Motivering: ”Den minsta storbanken växer utan växtvärk och låter vinster gå tillbaka till nöjda kunder”.

2014 har bolaget fortsatt haft många stora skador, framförallt bränder. Skadorna har drabbat framförallt företags- och lantbrukskunder. Totalt hade bolaget fler än 28 st skadefall som översteg 1 Mkr. Den stora skogsbranden i Salatrakten (totalt ca 400 Mkr) ingår i länsförsäkringsgruppens återförsäkringsystem

och Länsförsäkringar Södermanlands andel uppgår till ca 5-6 Mkr.

Länsförsäkringar Södermanland har per 2014-12-30 tagit över ett bestånd av trafikförsäkring under avveckling från Länsförsäkringar Sak. Överlåtelserna innefattar försäkringsbestånd som tecknats av Länsförsäkringar Sak i Södermanlands län före år 2004 och innehåller trafikskador som ännu är oreglerade samt de skadelivräntor som hör till trafikförsäkringsbeståndet. De skadereserver som överlätts till bolaget återförsäkras i sin helhet inom gruppen, för att i nästa led kvotåterförsäkras till bolaget. Syftet med återförsäkringen är att utjämna resultatet i hela länsförsäkringsgruppen.

Totalt överläts och återförsäkrades åtaganden motsvarande 316 Mkr brutto (255 Mkr f.e.r) till bolaget, varav 130 Mkr avser skadelivräntor. Den överlätna affären ger upphov till en resultat effekt om -25,5 Mkr vid övertagandet, då bolaget omvärderar reserverna till de redovisningsprinciper som bolaget tillämpar.

Beståndsoverlåtelserna ger, som ovan beskrivits, upphov till en engångseffekt på resultat och nyckeltal under 2014, vilket innebär bristande jämförbarhet mot tidigare års resultat och nyckeltal för såväl koncernen som moderbolaget. Se även not 1.

Riksdagen tog under hösten beslut om att kraftigt reducera och på sikt helt ta bort avdraget för privat pensionssparande. Detta drabbar ca 4 000 av Länsförsäkringar Södermanlands kunder och en stor informationskampanj har genomförts för att dels informera kunderna om att sluta spara i pensionsförsäkring, dels informera om det fortsatta behovet av att pensionsspara och lämpliga former för detta. Informationen

följs upp av regionala kundträffar under februari 2015 på orterna Eskilstuna, Katrineholm och Nyköping.

De finansiella marknaderna har varit uppåt under året, räntorna har varit fortsatt låga. För Länsförsäkringar Södermanlands del har det inneburit en positiv avkastning i kapitalförvaltningen 2014. För koncernen uppgår avkastningen till 259,3 Mkr.

Under 2014 har bolaget arbetat i ett samarbetsprojekt med Mediehuset och samtliga lokaltidningar i länet. Projektet har syftat till att öka synligheten både i papperstidning, webbtidning och i gemensamma event. Målet med projektet har varit att öka försäljningen för boende- och företagsförsäkring samt att öka kännedomen om bolaget som lokalt och kundägt.

Länsförsäkringsgruppen har enats om att återinvestera i ett nytt gemensamt IT-stöd för sakförsäkring som ska ersätta det befintliga. Arbetet kommer att pågå under flera år och planerna är att införa det nya IT-stödet stegvis. Länsförsäkringar Södermanland är ett av fyra pilotbolag för det första delsteget.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER VERKSAMHETSÅRET

Inga övriga väsentliga händelser har inträffat efter räkenskapsårets utgång.

Resultat och ekonomisk ställning

SAKFÖRSÄKRING

Premieinkomst och marknad

Premieinkomst, Mkr	2014	2013
Direkt försäkring	529,5	493,6
Mottagen återförsäkring	139,9	39,4
Summa egen affär brutto	669,4	533,0
Förmedlad djurförsäkring	67,4	61,3
Totalt	736,9	594,3

Marknadsandelar, procent	2014	2013
Hem	34	33
Villahem	40	40
Fritidshus	42	43
Lantbruk	91	91
Företag	28	28
Personbil	38	37

Skadeutfall

Årets skadekostnad brutto, exkl skaderegleringskostnader, uppgick för skadeår 2014 till 402,4 (395,2) Mkr. Antalet registrerade skador i motorfordonsförsäkring var 13 833 (13 695) st, i övrig direkt försäkring 10 018 (9 165) st.

Under 2014 har arbetet med bedömningen av bolagets trafikreserver fortsatt. De samlade trafikreserverna i både den direkta och mottagna affären har bedömts vara något för starka. Detta har i bokslutet för 2014 resulterat i en upplösning av trafikreserver i direkt affär med ca 7,7 Mkr och ca 15,3 Mkr i mottagen trafikaffär. De ändrade bedömningarna har således inneburit en positiv effekt på årets resultat före skatt med ca 23,0 Mkr, i form av positivt avvecklingsresultat.

Avvecklingen av tidigare års avsättningar för oreglerade skador innebär ett positivt avvecklingsresultat i direkt affär för egen räkning på ca 30,3 (83,4) Mkr inklusive ovan nämnda effekt av ändrade bedömningar.

LIVFÖRSÄKRING

Bolagets försäljning av liv- och pensionsförsäkring minskade med 3,8 % till ett försäljningsvärde av 267,0 (277,6) Mkr. Premieinkomsten minskade med 4,7 (-3,5) % medan det förvaltade kapitalet ökade med 6,6 (4,9) %. Bolagets livförsäkringsverksamhet resulterade i ett underskott på 0,6 (+0,3) Mkr under verksamhetsåret, se även not 9.

Premieinkomst, Mkr	2014	2013
Traditionell försäkring	66	81
Fondlivförsäkring	101	89
Avtalsförsäkring	23	29

Försäkringskapital, Mkr	2014	2013
Traditionell försäkring	1 930	2 031
Fondlivförsäkring	1 441	1 141
Avtalsförsäkring	559	516

BANKVERKSAMHETEN

Bankverksamheten har haft en god tillväxt under året. Den totala affärsvolymen, mätt som in- och utlåning, har ökat med 614,9 (780,0) Mkr eller med 9,6 (13,8) %. Bankverksamheten resulterade i ett underskott på 7,2 (-12,4) Mkr, varav kostnader i form av avsättning till minskade bankersättningar uppgick till ca 2,1 (5,1 Mkr) Mkr, se även not 9 respektive not 27.

Volym, Mkr	2014	2013
Inlåning	1 982	1 772
Utlåning	5 071	4 667
– varav bottenlån	4 241	4 230
Marknadsvärde fonder	202	162
Antal kunder med bankprodukter	20 064	18 898

KAPITALFÖRVALTNING

Marknadsvärdet på koncernens placeringstillgångar fördelade sig enligt följande tillgångsslag per 31 december 2014:

Tillgångsslag, Mkr (koncernen)	2014	2013
Obligationer, lån	767,6	543,3
Aktier, svenska	1 449,4	1 314,1
Aktier, utländska	284,0	273,2
Övriga placeringstillgångar	6,7	6,7
Summa placeringstillgångar	2 507,7	2 137,3

Det totala engagemanget i fastigheter (andelar och aktier i fastighetsbolag) uppgick till 484,9 (440,7) Mkr. Koncernens likvida tillgångar uppgick vid verk-

samhetsårets slut till 122,1 (53,0) Mkr.

Kapitalförvaltningens resultat för koncernen uppgick till 259,3 (186,1) Mkr. Av detta resultat avser 185,1 (160,1) Mkr orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångar.

RESULTAT

Årets resultat före dispositioner och skatt uppgick till 242,5 (152,3) Mkr och efter dispositioner och skatt till 199,8 (122,8) Mkr. Försäkringsrörelsens tekniska resultat uppgick till -1,0 (-8,7) Mkr.

FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Vi förväntar oss en fortsatt låg tillväxt i ekonomin med låg inflation och låga, t o m negativa räntor. Vår bedömning är att lågräntemiljön kommer att bestå så länge inflationen fortsätter att vara låg. Vi räknar med att ha en fortsatt tillväxt inom samtliga verksamhetsområden under 2015. Vår bankverksamhet kommer att fortsätta att pressas av låga marginaler och ökade regelverkskostnader. Sakförsäkringsverksamhetens problem med ökade skadekostnader innebär i förlängningen selektiva pris- höjningar. Sakförsäkringsverksamheten belastas även den av höga administrativa kostnader för anpassning till och fortsatt upprätthållande av nya regelverk.

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER SOM BOLAGET STÅR INFÖR

Riskerna behandlas huvudsakligen under not 2. De väsentligaste riskerna är:

Försäkringsrisker

Bolagets riskportfölj i direkt affär bedöms vara balanserad. Den genomsnittliga skadeprocenten brutto 79,5 procent

under senaste 5-årsperioden återspeglar försäkringsrisken. Den mottagna affären innehåller huvudsakligen svensk affär. Premieinkomsten för den mottagna affären uppgick under verksamhetsåret till 139,9 (39,4) Mkr eller 20,1 (7,4) % av den totala premieinkomsten brutto. Bolaget skyddar sig för större skador genom återförsäkring.

Största ekonomiska risk i mottagen affär bedöms vara den i affären ingående Nordiska Kärnförsäkringspoolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse i denna pool uppgår för bolagets del till ca 4,7 Mkr (0,5 Meuro).

Placeringsrisker

Bolagets placeringstillgångar är utsatta för risken för värdeförluster genom bl a börsfall, valutaförändringar och ränteförändring. Bolagets placeringar i utländska aktier och andelar uppgår till ca 284,0 Mkr och i aktieindexobligationer till ca 14,0 Mkr. Valutaexponeringen är främst i amerikanska dollar och Euro.

Marknadsvärdet på bolagets räntebärande placeringstillgångar, obligationer och lån utgjorde vid räkenskapsårets utgång 767,6 Mkr. Ränterisken på dessa tillgångar utgjorde 1,7 % vid 1 procentenhets förändring av den allmänna räntenivån.

Kreditrisker

Bolaget står för 80 % av kreditförluster för lån som förmedlats av bolaget till Länsförsäkringar Bank. För ett enskilt år är ansvaret begränsat till årets provisioner för förmedlad bankaffär. Om kreditförlusterna totalt är större än årets provisioner överförs förlusten till kommande år. Detta är en förändring jämfört med tidigare år som innebär en högre risk för bolaget. För 2014 som enskilt år var risken begränsad till 25,0 (18,8) Mkr efter reduktion för ackumulerad avsättning för kreditförluster om

7,2 (5,1) Mkr. Se även not 30. Bolagets totala kreditförluster uppgick till 2,3 (5,5) Mkr.

ÖVRIGA VIKTIGA OMRÅDEN

Medarbetarna

Bolaget har 129 tillsvidareanställda, varav 71 kvinnor och 58 män. Av de 15 cheferna är 9 kvinnor och 6 män. De flesta medarbetarna har fast månadslön, säljande personal (11 st) omfattas av provisionsbaserad lön. Utöver detta omfattas samtliga medarbetare förutom företagsledningen, VD och compliance av ett målbonussystem som beslutas av styrelsen för ett år i taget. Målbonussystemet kan närmast liknas vid ett vinstdelningssystem och utfallet kan maximalt bli 18 tkr per heltidsanställd medarbetare och år. För 2014 blev det inte något utfall i målbonussystemet p g a ett negativt försäkringstekniskt resultat.

Miljö

Bolaget är sedan 2003 miljöcertifierat enligt ISO 14001 och arbetar med ständiga förbättringar för miljön. Under 2014 har vi bland annat arbetat med skadeförebyggande insatser och skärpt miljökraven på våra leverantörer.

Hälsa

Bolaget är sedan 2008 hälsodiplomerat enligt Korpens modell och arbetar med ständiga förbättringar i det hälsofrämjande arbetet. Under 2014 genomfördes flera bolagsövergripande hälsoaktiviteter för samtliga medarbetare. Samtliga medarbetare erbjöds också att göra en hälsoprofilundersökning hos företagshälsovården vilket flertalet genomförde.

Etik

Inom den finansiella branschen är etikfrågorna av högsta vikt. Under 2014 tog Länsförsäkringar Södermanland fram

en ny uppförandekod som ersättning för tidigare etiska riktlinjer. Uppförandekoden täcker samma områden som de etiska riktlinjerna men är tydligare om vad företaget förväntar sig av den anställde och om konsekvenser när koden inte upprätthålls.

KONCERNEN

Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Södermanland (519000-6519) samt det helägda dotterbolaget Strimlusen Förvaltnings AB (556683-5905).

DOTTERBOLAG

Strimlusen Förvaltnings AB är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar Södermanland. Bolaget äger och förvaltar andelarna i fastighetsbolagen Humlegården Holding AB I, II och III. Resultatet i dotterbolaget är 0 (0). Se även not 13.

ERSÄTTNINGAR TILL STYRELSEN

Till styrelsens ordförande och de av bolagsstämman valda ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Vd och de två personalrepresentanter som ingår i styrelsen erhåller inget arvode.

ERSÄTTNINGAR TILL VD OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Följande principer för ersättning till vd och ledande befattningshavare har fastställts av bolagsstämman:

Ersättning till vd utgår i form av fast månadslön. vd har därutöver förmånsbil utan bruttolöneavdrag. Ingen bonus eller annan rörlig ersättning finns. vd har rätt till pension från 60 år med nivå 65 procent av slutlönen.

Med ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsled-

ning d v s med nuvarande organisation affärsområdeschef privat, affärsområdeschef företag, skadecchef, ekonomichef, HR chef och kommunikationschef.

Ersättning till ledande befattningshavare utgår i form av fast månadslön. För befattningshavaren är det möjligt att byta den förmånsbestämda avtalspensionen mot en avgiftsbestämd pension. Den avgiftsbestämda premien motsvarar den premie som skulle gälla vid en förmånsbestämd försäkring. För bolaget råder kostnadsneutralitet oavsett vilken lösning som befattningshavaren väljer. Pensionsåldern är 65 år, dock finns genom kollektivavtal möjlighet att begära pension från 62 år för de som är födda 1955 eller tidigare. Ingen bonus eller annan rörlig ersättning finns för ledande befattningshavare.

Styrelsen har inom sig utsett ett ersättningsutskott som bereder arbetet med ersättning till ledande befattningshavare och vd. Styrelsen behandlar årligen ersättningarna till ledande befattningshavare och vd.

Upplysning om ersättningar till styrelsen, vd och övriga ledande befattningshavare framgår av not 34.

NÄRSTÅENDE

En beskrivning av närstående parter och koncernens transaktioner med närstående framgår av not 38 i årsredovisningen.

FRAMTIDA HÄNDELSE AV BETYDELSE FÖR VERKSAMHETEN

Solvens II

Inom EU pågår ett arbete, Solvens II, med en moderniserad lagstiftning för försäkringsverksamhet. Lagstiftningen kommer att träda i kraft 1 januari 2016. Fram till ikraftträdande gäller särskilda övergångsregler från den 1 januari 2014.

Under 2014 har fokus lagts på att anpassa verksamhet och styrning till

övergångsreglerna och det kommande regelsystemet, bl a har regelverkets krav på nyckelkontroller införts. Bolaget har också deltagit i utbildningar och seminarier avseende verktyg och modeller för den nya kvantitativa rapporteringen till Finansinspektionen. Styrelse och samtliga medarbetare har genomgått utbildning i Solvens 2. Styrelsen har också arbetat aktivt med den sk ERSA-rapporteringen (Egen Risk- och SolvensAnalys). Arbetet med anpassningen till Solvens 2 drivs i en projektgrupp där huvuddelen av arbetet utförs av compliance, riskkontroll och economichef.

Gruppregistrering av moms

Den tidigare alliansregeringen hade föreslagit att ta bort den möjlighet som fanns att gruppregistrera verksamheter för moms och därmed momsfrihet inom den registrerade gruppen. Länsförsäk-

ringsgruppen är idag gruppregistrerade och förslaget skulle innebära en ökad kostnad på mellan 250 och 400 Mkr för gruppen som helhet. Den nya regeringen hade inte med förslaget i sin budget men eftersom det blev alliansens budget som röstades igenom i riksdagen så kommer förslaget troligen att införas till 1 juli 2015.

FÖRSLAG TILL RESULTAT-DISPOSITION

Föregående års resultat har i enlighet med stämmans beslut överförts till balanserade vinstmedel. Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets vinst jämte balanserade medel (se ”Rapport över förändringar eget kapital”), totalt kronor 586 374 413, balanseras i ny räkning.

Innehåll ekonomisk redovisning

Femårsöversikt	11
Rapport över koncernens resultat...12	
Resultaträkning	13
Rapport över finansiell ställning för koncernen	14-15
Balansräkning	16-17
Rapport över förändringar i eget kapital	18
Kassaflödesanalys	19
Resultatanalys	20-21
Noter	22-56

Svensk Kvalitetsindex 2014
Sveriges Mest Nöjda
Bankkunder inom Privat Bank

Svensk Kvalitetsindex 2014
Sveriges Mest Nöjda
Livförsäkringskunder inom Privat

Länsförsäkringar
Årets Bank 2014
enligt Privata Affärer

Femårsöversikt

FEMÅRSÖVERSIKT (avser koncernen)	2014	2013	2012	2011	2010
Resultat					
Belopp i Tkr					
Premieintäkt f.e.r.	540 417	472 231	455 180	435 919	442 048
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	6 704	10 478	12 532	15 867	8 943
Försäkringsersättningar f. e. r.	-451 045	-400 111	- 358 890	- 372 730	- 390 757
Återbäring	0	0	0	1 951	0
Driftskostnader f. e. r.	-94 189	-91 263	-92 568	-93 821	-85 777
Övriga tekniska kostnader f.e.r.	-2 927	0	0	0	0
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	-1 040	-8 665	16 254	-12 815	-25 543
Finansrörelsens resultat	252 627	175 651	128 955	-56 512	190 319
Övriga intäkter och kostnader	-9 040	-14 640	-16 093	-10 349	-10 082
Resultat före dispositioner och skatt	242 546	152 346	129 117	-79 676	154 694
Årets resultat	199 761	122 801	137 624	-53 700	118 534
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar, verkligt värde ¹	2 507 692	2 137 341	1 953 271	1 847 371	1 900 511
Premieinkomst f. e. r.	556 565	481 263	464 339	444 178	438 903
Försäkringstekniska avsättningar f. e. r.	1 109 691	851 306	812 856	799 045	773 665
Kapitalbas ²	1 423 827	1 248 536	1 121 168	1 023 868	1 123 181
Erforderlig solvensmarginal ²	126 548	98 656	96 137	94 458	94 157
Konsolideringskapital					
- Beskattat eget kapital	1 382 767	1 183 006	1 060 206	922 581	976 281
- Uppskjuten skatt	269 733	288 033	201 131	220 355	246 284
Konsolideringskapital	1 652 500	1 411 039	1 261 337	1 142 936	1 222 565
Konsolideringsgrad	296,9 %	293,2 %	271,6 %	257,3 %	278,6 %
Soliditet	149,0 %	165,7 %	155,2 %	143,0 %	158,0 %
Nyckeltal					
Försäkringsrörelsen					
- Skadeprocent f. e. r.	83,5 %	84,7 %	78,8 %	85,5 %	88,4 %
- Driftskostnadsprocent f. e. r.	17,4 %	19,3 %	20,3 %	21,5 %	19,4 %
Totalkostnadsprocent f. e. r.	100,8 %	104,0 %	99,1 %	106,9 %	107,7 %
Kapitalförvaltningen ³					
- Direktavkastning	0,7 %	0,4 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %
- Totalavkastning	10,7 %	9,0 %	7,3 %	-2,1 %	10,9 %

1 Exklusive depåer hos företag som avgivit återförsäkring

2 Avser moderbolaget

3 Exklusive depåer hos företag som avgivit återförsäkring, inklusive kassa och bank

Direktavkastningen har beräknats som summan driftöverskott byggnader, ränteintäkter och utdelningar i relation till medelvärdet av placeringstillgångarnas värde vid årets början och slut.

I Totalavkastningen ingår även realisationsresultat och övervärdesförändringar i underlaget.

Rapport över koncernens totalresultat

1 januari - 31 december		2014	2013
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE			
Belopp i Tkr			
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	Not		
Premieinkomst från försäkringsavtal	3	669 444	533 040
Premier för avgiven återförsäkring		-112 879	-51 776
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-16 148	-9 032
		540 417	472 231
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	6 704	10 478
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	5		
<i>Utbetalda försäkringsersättningar</i>			
Före avgiven återförsäkring		-411 260	-400 925
Återförsäkrarens andel		15 907	30 233
<i>Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.</i>			
Före avgiven återförsäkring		-134 678	-34 755
Återförsäkrarens andel		78 986	5 336
		-451 045	-400 111
Driftskostnader	6	-94 189	-91 263
Övriga tekniska kostnader	7	-2 927	0
Skadeförsäkringsrörelsens resultat före återbäring och rabatter		-1 040	-8 665
Återbäring och rabatter	25	0	0
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	39	-1 040	-8 665
ICKE TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-1 040	-8 665
Kapitalavkastning, intäkter	8	77 852	29 521
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	8	198 923	163 187
Kapitalavkastning, kostnader	8	-3 667	3 485
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	8	-13 778	-3 094
Kapitalförvaltningens resultat		259 331	186 129
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-6 704	-10 478
Återstående kapitalavkastning		252 627	175 651
Övriga intäkter	9	58 833	54 360
Övriga kostnader	9	-67 873	-69 000
Resultat före skatt	40	242 546	152 346
Skatt på årets resultat	11	-42 785	-29 545
Årets resultat		199 761	122 801
Övrigt totalresultat		0	0
Totalresultat för året		199 761	122 801

Resultaträkning för moderbolaget

1 januari - 31 december		2014	2013
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE			
Belopp i Tkr			
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	Not		
Premieinkomst från försäkringsavtal	3	669 444	533 040
Premier för avgiven återförsäkring		-112 879	-51 776
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-16 148	-9 032
		540 417	472 231
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	6 704	10 478
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	5		
<i>Utbetalda försäkringsersättningar</i>			
Före avgiven återförsäkring		-411 260	-400 925
Återförsäkrarens andel		15 907	30 233
<i>Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.</i>			
Före avgiven återförsäkring		-134 678	-34 755
Återförsäkrarens andel		78 986	5 336
		-451 045	-400 111
Driftskostnader	6	-92 579	-89 654
Skadeförsäkringsrörelsens resultat före återbäring och rabatter	7	-2 927	0
Skadeförsäkringsrörelsens resultat före återbäring och rabatter		570	-7 055
Återbäring och rabatter	25	0	0
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	39	570	-7 055
ICKE TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		570	-7 055
Kapitalavkastning, intäkter	8	77 852	29 521
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	8	131 477	140 232
Kapitalavkastning, kostnader	8	-3 667	-3 485
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	8	-13 778	-3 094
Kapitalförvaltningens resultat		191 884	163 174
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-6 704	-10 478
Återstående kapitalavkastning		185 180	152 696
Övriga intäkter	9	58 833	54 360
Övriga kostnader	9	-67 873	-69 000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		176 710	131 001
Bokslutsdispositioner	10	-57 729	17 749
Resultat före skatt	40	118 981	148 750
Skatt på årets resultat	11	-30 439	-33 804
Årets resultat		88 542	114 946
Rapport över totalresultat för moderbolaget			
Årets resultat		88 542	114 946
Övrigt totalresultat		0	0
Totalresultat för året		88 542	114 946

Rapport över finansiell ställning för koncernen

Per den 31 december		2014	2013
TILLGÅNGAR			
Belopp i Tkr			
Immateriella tillgångar		Not	
Andra immateriella tillgångar	12	1 610	3 220
		1 610	3 220
Placeringstillgångar			
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>	15, 16		
Aktier och andelar	14	1 733 363	1 587 299
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	14	767 629	543 342
Övriga finansiella placeringstillgångar	14	6 700	6 700
<i>Depåer hos företag som avgivit återförsäkring</i>		256	3 644
		2 507 948	2 140 985
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Avsättning för oreglerade skador		264 241	185 255
		264 241	185 255
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	17	179 812	137 549
Fordringar avseende återförsäkring		11 144	9 118
Övriga fordringar		45 729	16 992
		236 685	163 659
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	18	6 554	7 534
Likvida medel	19	122 137	52 969
		128 691	60 504
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	20	8 556	974
Förutbetalda anskaffningskostnader	21	10 521	9 388
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	7 527	7 656
		26 604	18 017
SUMMA TILLGÅNGAR		3 165 779	2 571 640

		2014	2013
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
	Not		
Eget kapital	41		
Balanserad vinst inklusive årets resultat		1 382 767	1 183 006
		1 382 767	1 183 006
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	23	227 450	211 302
Avsättning för oreglerade skador	24	1 146 482	825 260
Avsättning för återbäring	25	0	0
		1 373 932	1 036 562
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Pensioner	26	10 450	11 970
Aktuell skatteskuld		0	0
Uppskjutna skatteskulder	11	269 733	228 033
Övriga avsättningar	27	9 391	5 582
		289 575	245 585
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		67 246	64 483
Skulder avseende återförsäkring		11 822	2 195
Övriga skulder	36	26 769	26 899
		105 837	93 577
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	13 668	12 911
		13 668	12 911
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		3 165 779	2 571 640

Upplysningar om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 29 och not 30.

Balansräkning för moderbolaget

Per den 31 december		2014	2013
TILLGÅNGAR			
Belopp i Tkr	Not		
Placeringstillgångar			
<i>Placeringar i koncernföretag och intresseföretag</i>			
Aktier i dotterföretag	13	149 782	149 782
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>	15, 16		
Aktier och andelar	14	1 354 297	1 275 701
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	14	767 629	543 342
Övriga finansiella placeringstillgångar		6 700	6 700
<i>Depåer hos företag som avgivit återförsäkring</i>		256	3 644
		2 278 663	1 979 170
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar			
Avsättning för oreglerade skador		264 241	185 255
		264 241	185 255
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	17	179 812	137 549
Fordringar avseende återförsäkring		11 144	9 118
Övriga fordringar		45 729	16 992
		236 685	163 659
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	18	6 554	7 534
Kassa och bank	19	122 059	52 869
		128 613	60 403
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	20	8 556	974
Förutbetalda anskaffningskostnader	21	10 521	9 388
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	7 527	7 656
		26 604	18 017
SUMMA TILLGÅNGAR		2 934 807	2 406 504

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		2014	2013
	Not		
Eget kapital	41		
Bundet eget kapital			
Uppskrivningsfond		85 800	85 800
Reservfond		20 260	20 260
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		497 833	382 887
Årets resultat		88 542	114 946
		692 434	603 892
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond	10	17 400	22 847
Utjämningsfond	10	11 721	11 721
Säkerhetsreserv	10	557 900	495 000
Ack. avskrivningar över plan materiella tillgångar	10	2 357	2 081
		589 378	531 649
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	23	227 450	211 302
Avsättning för oreglerade skador	24	1 146 482	825 260
Avsättning för återbäring	25	0	0
		1 373 932	1 036 562
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Pensioner	26	10 450	11 970
Aktuell skatteskuld		0	0
Uppskjutna skatteskulder	11	139 716	110 361
Övriga avsättningar	27	9 391	5 582
		159 557	127 914
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		67 246	64 483
Skulder avseende återförsäkring		11 822	2 195
Övriga skulder	36	26 769	26 899
		105 837	93 577
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	13 668	12 911
		13 668	12 911
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		2 934 807	2 406 504
POSTER INOM LINJEN			
Ställda panter	29		
För försäkringstekniska avsättningar (f e r) registerförda tillgångar		1 786 048	1 344 034
Ansvarsförbindelser	30		
Övriga ansvarsförbindelser		24 979	18 839
Åtaganden		Inga	Inga

Rapport över förändringar i eget kapital för moderbolaget

Belopp i Tkr	Bundet kapital		Fritt kapital		Totalt kapital
	Uppskrivnings- fond	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2013-01-01	85 800	20 260	332 670	50 216	488 946
Årets resultat				114 946	114 946
Årets övrigt totalresultat				0	0
Årets totalresultat				114 946	114 946
Vinstdisposition			50 216	-50 216	0
Utgående eget kapital 2013-12-31	85 800	20 260	382 887	114 946	603 892
Ingående eget kapital 2014-01-01	85 800	20 260	382 887	114 946	603 892
Årets resultat				88 542	88 542
Årets övrigt totalresultat				0	0
Årets totalresultat				88 542	88 542
Vinstdisposition			114 946	-114 946	0
Utgående eget kapital 2014-12-31	85 800	20 260	497 833	88 542	692 434

Rapport över förändringar i eget kapital för koncernen

Belopp i Tkr	Balanserad vinst inkl årets resultat	Totalt kapital
Ingående eget kapital 2013-01-01	1 060 206	1 060 206
Årets resultat	122 801	122 801
Utgående eget kapital 2013-12-31	1 183 006	1 183 006
Ingående eget kapital 2014-01-01	1 183 006	1 183 006
Årets resultat	199 761	199 761
Utgående eget kapital 2014-12-31	1 382 767	1 382 767

Kassaflödesanalys

	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
KASSAFLÖDESANALYS (DIREKT METOD)				
Belopp i Tkr				
Den löpande verksamheten				
Premieinbetalningar	534 982	529 881	534 982	529 881
Utbetalningar av premier till återförsäkrare	-50 909	-51 056	-50 909	-51 056
Skadeutbetalningar	-263 678	-369 119	-263 678	-369 119
Inbetalningar från återförsäkrare avseende återförsäkrares andel av utbetalda försäkringsersättningar	15 907	30 233	15 907	30 233
Inbetalningar avseende provisioner och garantier	38 278	51 100	38 278	51 100
Utbetalningar till leverantörer och anställda	-193 145	-187 464	-193 145	-190 689
Skatteutbetalningar	-6 468	-12 773	-6 468	-12 773
Kassaflöde från den löpande verksamheten	74 967	-9 198	74 967	-12 423
Investeringsverksamheten				
Förvärv av:				
- aktier och andelar	-21 572	-41 027	-21 550	-41 027
- obligationer och andra räntebärande värdepapper	-584 609	-137 932	-584 609	-137 932
Avyttring av:				
- aktier och andelar	104 731	40 659	104 731	40 659
- obligationer och andra räntebärande värdepapper	487 222	135 947	487 222	135 947
- byggnad och mark	0	0	0	0
Lämnade lån	0	0	0	0
Amortering av lämnade lån	0	0	0	0
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-1 016	-3 362	-1 016	-3 362
Avyttring av materiella anläggningstillgångar	67	397	67	397
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Räntebetalningar	5 581	4 132	5 581	4 133
Erhållna utdelningar	3 797	3 140	3 797	3 140
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-5 799	1 954	-5 777	1 955
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0	0	0
Årets kassaflöde	69 168	-10 469	69 190	-10 468
Likvida medel vid årets början	52 969	63 438	52 869	63 337
Valutakursdifferens i likvida medel	0	0	0	0
Likvida medel vid årets slut	122 137	52 969	122 059	52 869

Resultatanalys

RESULTATANALYS (avser moderbolaget)

SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT

Belopp i Tkr

	Totalt 2014	Direkt försäkring av svenska risker					Summa	Mottagen återförs
		Sjuk och olycksfall	Hem, Villa Fritidshus	Företag Lantbruk Fastighet	Motorfordon	Trafik		
Premieintäkt f. e. r. (not 1 och not 3)	540 417	13 131	112 997	128 917	130 886	16 038	401 969	138 448
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	6 704	334	529	786	459	2 841	4 949	1 755
Försäkringsersättningar f. e. r. (not 2 och 3)	-451 045	-11 733	-97 236	-119 529	-110 236	22 915	-315 819	-135 226
Återbäring	0	0	0	0	0	0	0	0
Driftskostnad f. e. r.	-92 579	-2 314	-22 865	-28 519	-22 924	-15 142	-91 764	-815
Övriga tekniska kostnader f. e. r.	-2 927	0	0	0	0	-2 927	-2 927	0
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	570	-582	-6 575	-18 345	-1 815	23 725	-3 592	4 162
Avvecklingsresultat								
Avvecklingsresultat brutto (not 3)	-63 009	4 069	-275	1 895	248	28 416	34 353	28 656
Återförsäkrares andel	-4 092	-3 353	317	2 798	-480	-3 374	-4 092	0
Avvecklingsresultat f. e. r.	58 917	716	42	4 693	-232	25 042	30 261	28 656
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring								
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	227 450	6 516	56 681	56 060	63 655	41 808	224 720	2 730
Avsättning för oreglerade skador (not 3)	1 146 482	80 007	49 928	117 398	38 451	389 400	675 184	471 298
Avsättning för återbäring	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	1 373 932	86 523	106 609	173 458	102 106	431 208	899 904	474 028
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar								
Avsättning för oreglerade skador	264 241	18 373	116	22 239	7 688	215 825	264 241	0

RESULTATANALYS FORTS (avser moderbolaget)**NOTER TILL RESULTATANALYS**

Belopp i Tkr

	Totalt 2014	Direkt försäkring av svenska risker					Summa	Mottagen återförs
		Sjuk och olycksfall	Hem, Villa Fritidshus	Företag Lantbruk Fastighet	Motorfordon	Trafik		
NOT 1								
Premieintäkt f. e. r.	540 417	13 131	112 997	128 917	130 886	16 038	401 969	138 448
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	669 444	13 593	122 517	163 625	139 150	90 663	529 548	139 896
Premier för avgiven återförsäkring	-112 879	-397	-7 442	-31 270	-1 483	-72 287	-112 879	0
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-16 148	-65	-2 078	-3 438	-6 781	-2 338	-14 700	-1 448
NOT 2								
Försäkringsersättningar f. e. r.	-451 045	-11 733	-97 236	-119 529	-110 236	22 915	-315 819	-135 226
Utbetalda försäkringsersättningar	-395 353	-8 664	-93 555	-110 752	-102 856	-49 733	-365 560	-29 793
Före avgiven återförsäkring	-411 260	-10 788	-94 216	-121 413	-103 723	-51 327	-381 467	-29 793
Återförsäkrarens andel	15 907	2 124	661	10 661	867	1 594	15 907	0
Förändring i Avsättning för oreglerade skador f. e. r.	-55 692	-3 069	-3 681	-8 777	-7 380	72 648	49 741	-105 433
Före avgiven återförsäkring	-134 678	2 410	-3 337	-12 415	-14 044	-1 859	-29 245	-105 433
Återförsäkrarens andel	78 986	-5 479	-344	3 638	6 664	74 507	78 986	0

NOT 3

Länsförsäkringar Sak har per 2014-12-30 överlåtit ett bestånd av trafikförsäkringar under avveckling till Länsförsäkringar Södermanland. Överlåtelsen innefattar försäkringsbestånd som tecknats av Länsförsäkringar Sak i länet Södermanland fram till och med 2004 och innehåller trafikskador som ännu är oreglerade samt de skadelivräntor som hör till trafikförsäkringsbeståndet. De skadereserver som överlåtits till Länsförsäkringar Södermanland återförsäkras i sin helhet i Länsförsäkringar Sak, för att i nästa led kvotåterförsäkras till länsförsäkringsbolaget. Syftet är att utjämna resultatet i hela länsförsäkringsgruppen.

Totalt överläts och återförsäkrades åtaganden motsvarande 316,0 Mkr brutto (255,1 Mkr f.e.r.) till Länsförsäkringar Södermanland, varav 130,0 Mkr avser skadelivräntor.

Den överlåtna affären ger upphov till en resultat effekt om 25,5 kr vid övertagandet, då bolaget omvärderar reserverna till de redovisningsprinciper som bolaget tillämpar. Överlåtelsen ger upphov till en engångseffekt på resultat och nyckeltal. I resultatanalysen har områdena Trafik respektive Mottagen påverkats av överlåtelsen. För Trafik har detta inneburit en minskad premieintäkt f.e.r. på grund av en engångspremie för avgiven återförsäkring om ca 59,9 Mkr, men samtidigt minskad försäkringsersättning f.e.r. tack vare erhållen fordran på återförsäkrare om 60,9 Mkr. Även mottagen återförsäkring har påverkats av engångseffekter av den överlåtna trafikaffären. Inom mottagen återförsäkring har premieintäkterna ökat genom erhållen premie för mottagen trafikaffär om ca 102,0 Mkr samtidigt som försäkringsersättningarna ökat med ca 128,4 Mkr på grund av överlåtelsen av reserver avseende äldre trafikaffär.

Noter

Belopp i Tkr

NOT 1 Redovisningsprinciper

ALLMÄNNA FÖRUTSÄTTNINGAR

Årsredovisningen avges för perioden 1 januari t o m 31 december 2014 och avser Länsförsäkringar Södermanland som är ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Nyköping och utgör moderbolag i koncernen. Adressen till huvudkontoret är Västra Storgatan 4, Nyköping och organisationsnummer är 519000-6519. Årsstämma kommer att hållas den 25 mars 2015.

I denna not beskrivs inledningsvis koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper". De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer föränsleds av begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av årsredovisningslagen och tryggandelagen samt i vissa fall av skatteskal.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Länsförsäkringar Södermanland upprättar Koncernredovisning i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) sådana de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapporteringens rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats. Även tillämpliga delar i FFFS 2008:26 inklusive ändringsföreskrifter har tillämpats i koncernredovisningen.

Årsredovisningen har godkänts av styrelsen för utfärdande den 25 februari 2015.

Värderingsgrunder tillämpade vid upprättandet av de finansiella rapporterna

Försäkringsföretagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet eller som finansiella tillgångar som kan säljas samt finansiella skulder i fondförsäkringar.

Utformning av de finansiella rapporterna

Länsförsäkringar Södermanland tillämpar IAS 1 vid utformning koncernens finansiella rapporter. IAS 1 innebär bland annat att ett företag skall presentera Rapport över koncernens totalresultat, Rapport över finansiell ställning, Rapport över förändringar i eget kapital samt Kassaflödesanalys.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS fordrar att företagsledningen gör ett antal bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader.

Uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet används sedan bland annat för att bedöma de redovisade värdena på sådana tillgångar och skulder vars värde inte tydligt framgår från externa källor. Det verkliga utfallet kan avvika från de bedömningar och uppskattningar som gjorts. De antaganden som ligger till grund för uppskattningar och bedömningar ses över regelbundet. Förändringar i gällande bedömningar och uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Följande poster i de finansiella rapporterna omfattas av väsentliga bedömningar och uppskattningar som ligger till grund för redovisning och värdering.

Försäkringstekniska avsättningar

Bedömningar och uppskattningar som ligger till grund för redovisning och värdering av försäkringstekniska avsättningar har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna. Uppskattningen av avsättningsbehovet för oreglerade skador görs för de flesta skador med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning.

Värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna omfattar förutom den individuella bedömningen av större skador och skador med komplicerade ansvarsförhållanden även en bedömning av värdet av avsättningen för de skador som inträffat före räkenskapsårets utgång men som per balansdagen ännu inte rapporterats till bolaget, så kallad IBNR – avsättning. Värderingen inkluderar även bedömning av kostnader för skadereglering samt förväntade kostnadsökningar.

Reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de

stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador.

När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Värderingen av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringsavtal samt i not 2 där upplysningar om risker i verksamheten lämnas.

Fastställande av verkligt värde på placeringstillgångar

Ett antal av koncernens redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar kräver värdering till verkligt värde, för såväl finansiella som icke-finansiella tillgångar och skulder.

När verkligt värde för en tillgång eller skuld ska fastställas, använder koncernen observerbara data i så stor utsträckning som möjligt. Verkliga värden kategoriseras i olika nivåer i en verkligt värde hierarki baserat på indata som används i värderingstekniken enligt följande:

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument.

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Denna kategori inkluderar instrument som värderas baserat på noterade priser på aktiva marknader för liknande instrument, noterade priser för identiska eller liknande instrument som handlas på marknader som inte är aktiva, eller andra värderingstekniker där all väsentlig indata är direkt och indirekt observerbar på marknaden.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden. Denna kategori inkluderar alla instrument där värderingstekniken innefattar indata som inte baseras på observerbar data och där den har en väsentlig påverkan på värderingen.

För placeringstillgångar kategoriserade i nivå

2 och nivå 3 gör Länsförsäkringar Södermanland för var och en av tillgångarna en bedömning av rimligheten i värdet och tar in underliggande beräkningar och andra underlag där så är möjligt. I de enskilda fall detta inte är möjligt sker en löpande kontakt med styrelsen eller VD i de bolag vars värdepapper innehas av koncernen för att säkerställa riktigheten i värderingen av tillgångarna.

Värderingsprinciperna för värdering av finansiella tillgångar och skulder framgår nedan under rubriken Finansiella instrument. I noterna 15 och 16 beskrivs även väsentliga värderingstekniker och antaganden för redovisningen och värderingen av företagets placeringstillgångar kategoriserade i nivå 2 respektive nivå 3.

Avsättning för pensioner

Den redovisade avsättningen för pensioner utgör reserv för förtida pensionsavgångar enligt den s.k. "62-års regeln", vilken regleras i kollektivavtal. Avsättningen baseras på personalstatistik och tidigare nyttjandegrad, vilket ligger till grund för bedömningen av hur stor andel av de medarbetare som omfattas av reglerna som också förväntas utnyttja möjligheten till förtida pensionering. Avsättningen är inte tryggt enligt Tryggandelagen.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

- KONCERNEN

Principerna för redovisning av kostnader och intäkter från medlemskapet i Trafikförsäkringsföreningen ("TFF") har ändrats så tillvida att samtliga intäkter och kostnader från TFF redovisas på egen rad "Övriga tekniska kostnader" i "Rapport över koncernens totalresultat". Tidigare redovisades de olika kostnaderna och intäkterna hänförliga till TFF uppdelat på delposterna försäkringsersättningar respektive kapitalavkastning. Förändringen har inte haft någon påverkan på koncernens totalresultat. Dessa intäkter och kostnader är inte väsentliga varför någon omräkning av jämförelsetal inte skett med motiveringen att bristen i jämförbarhet är försumbar. I övrigt är koncernens redovisningsprinciper oförändrade jämfört med föregående år. Ändringar av IFRS med tillämpning från och med 2014 har inte haft någon väsentlig effekt på koncernredovisningen.

Förändring av IFRS, nya IFRS och tolkningar

De mest väsentliga förändringarna av IFRS som observerats är följande:

IFRS 10 Koncernredovisning

Koncernen tillämpar sedan 1 januari 2014 IFRS 10 Koncernredovisning. Det har inneburit att principen för att bedöma om bestämmande inflytande föreligger avseende investeringar har ändrats. Modellen i IFRS för bedömning av när bestämmande inflytande föreligger baseras på (i) vilket inflytande som föreligger, (ii) vilken exponering mot rörlig avkastning från sitt engagemang i

investeringen som föreligger samt (iii) möjligheter att utöva inflytandet över innehavet går att påverka den egna avkastningen.

I koncernen ingår det helägda dotterföretaget Strimlusen Förvaltnings AB. I samband med övergången till IFRS 10 har en bedömning gjorts om moderbolaget kan sägas ha bestämmande inflytande över dotterföretaget även vid tillämpning av IFRS 10. Eftersom moderbolaget sedan tidigare innehar 100 % av rösterna i dotterföretaget har inte tillämpningen av den nya redovisningsprincipen inneburit några förändringar i synen på det bestämmande inflytandet över Strimlusen Förvaltnings AB.

IFRS 11 Samarbetsarrangemang

IFRS 11 Samarbetsarrangemang tillämpas sedan 1 januari 2014. Det har inneburit att samarbetsarrangemang ska bedömas vara joint venture eller gemensam verksamhet beroende på om koncernen har direkt rätt till tillgångar och åtagande i skulder eller inte. Bedömningen utgår från strukturen på investeringen, den legala formen, avtalsmässiga överenskommelser samt övriga faktorer och omständigheter. Enligt tidigare regler gjordes bedömningen endast utifrån strukturen på investeringen. IFRS 11 har för joint ventures även inneburit att klyvningsmetoden inte får tillämpas utan att endast kapitalandelsmetoden är tillåten.

Bolaget har inga samarbetsarrangemang i form av joint venture eller gemensamma verksamheter varför IFRS 11 inte påverkat den finansiella rapporteringen

IFRS 12 Upplýsingar om andelar i andra företag

Den nya redovisningsstandarden innehåller krav på ökade upplýsingar jämfört med tidigare. IFRS 12 har dock inte inneburit några väsentliga skillnader i upplýsningskraven för koncernen jämfört med tidigare. I Länsförsäkringar Södermanlands balansräkning är det endast posten Aktier i dotterföretag, vilken redovisas i juridisk person, som omfattas av upplýsningskraven i IFRS 12. Upplýsingar till denna post lämnas i not 13.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs nya eller ändrade IFRS som förväntas få effekter på företagets finansiella rapporter. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka företagets finansiella rapporter.

IFRS 9 Financial Instruments

IFRS 9 Finansiella instrument avses ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning

och värdering. IASB har nu färdigställt ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller en modell för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framtblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och en väsentlig omarbetad ansats till säkringsredovisning. IFRS 9 träder ikraft 1 januari 2018 och tidigare tillämpning är tillåten givet att EU antar standarden. Ingen officiell tidplan finns ännu för när antagande kan tänkas ske.

De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av två kategorier, där värdering sker till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde används för instrument som innehas i en affärsmodell vars mål är att erhålla de kontraktuella kassaflödena; vilka ska utgöra betalningar av kapitalbelopp och ränta på kapitalbeloppet vid specificerade datum. Övriga finansiella tillgångar redovisas till verkligt värde och möjligheten att tillämpa "Fair Value Option" som i IAS 39 behålls. Förändringar i verkligt värde ska redovisas i resultatet, med undantag för värdeförändringar på eget kapitalinstrument som inte innehas för handel och för vilka initialt val görs att redovisa värdeförändringar i övrigt totalresultat.

Vad gäller de delar som berör finansiella skulder överensstämmer merparten med de tidigare reglerna i IAS 39 förutom vad avser finansiella skulder som frivilligt värderas till verkligt värde enligt den s.k. "Fair Value Option". För dessa skulder ska värdeförändringen delas upp på förändringar som är hänförliga till egen kreditvärdighet respektive på förändringar i referensränta.

Den nya nedskrivningsmodellen kommer kräva mer regelbunden nedskrivning av "expected credit losses" och att dessa ska redovisas från första redovisningen av tillgången.

De nya reglerna kring säkringsredovisning innebär bl a förenklingar av effektivitetstester samt utökning av vad som är tillåtna säkringsinstrument och säkrade poster.

Övriga nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning, vilka anges nedan, förväntas inte komma att ha någon väsentlig effekt på företagets finansiella rapporter.

- Ändrad IFRS 10 och IAS 28: Sale or Contribution of Assets between an Investor and its Associate or Joint Venture.
- Ändrad IFRS 11 Samarbetsarrangemang: Accounting for Acquisitions of Interests in Joint Operations.
- IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers.
- Ändrad IAS 16 och IAS 41: Bearer Plants.
- Ändrad IAS 16 och IAS 38: Clarification of Acceptable Methods of Depreciation and Amortisation.

- Ändrad IAS 19 Ersättning till anställda: Defined Benefit Plans: Employee Contributions.
- Ändrad IAS 27 Separata finansiella rapporter: Equity Method in Separate Financial Statements.
- IFRIC 21 Avgifter

Ändrade bedömningar och uppskattningar

Under 2014 har särskilt fokus riktats på bedömningen av koncernens trafikreserver. De samlade trafikreserverna i såväl den direkta som den mottagna affären har bedömts vara starkare än befogat. Den ändrade bedömningen vilar på jämförelser med aktuariens bedömning av rimlig reservstyrka och på jämförelser med reservstyrkan hos övriga bolag inom Länsförsäkringsgruppen. Detta har i bokslutet för 2014 resulterat i en upplösning av äldre trafikreserver, före skadeår 2014, i direkt affär med ca 7,7 Mkr och av mottagna trafikreserver med ca 15,3Mkr. De ändrade bedömningarna har således inneburit en positiv effekt på årets resultat före skatt med ca 23,0 Mkr netto. Resultateffekten på grund av den ändrade bedömningen utgörs i sin helhet av ett positivt avvecklingsresultat om ca 23,0 Mkr.

Valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till svenska kronor till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ett Icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen.

Kapitalavkastningen inkluderar, förutom utdelningar, räntor och realiserade vinster och förluster, även orealiserade värdeförändringar. Orealiserade värdeförändringar med avdrag för uppskjuten skatt redovisas inom Eget fritt kapital under rubriken Balanserade vinstmedel. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premientäkten f.e.r samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f.e.r under året. Som räntesats tillämpas genomsnittsräntan för 3 månaders statsskuldväxlar. Det innebär för räkenskapsåret att en räntesats på 0,50 procent har tillämpats. För Trafikaffär är beräkningsunderlaget medel-

värdet av räntan på 7-års statsobligationer över perioden 2010–2014 vilket ger 2,00 procent.

KONSOLIDERINGSPRINCIPER

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från Moderbolaget. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

INTÄKTER

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

Intäkter för förmedling av liv-, bank- och fondtjänster

Bolaget erbjuder/förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livförsäkringsområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det Icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, dvs när tjänsten utförts. Från och med 2010 redovisas förmedlad affär samlad som en egen funktion.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar eller skulder tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor (affärsdagsredovisning). Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger (även om faktura ännu inte mottagits). Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för delar

av finansiella tillgångar. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för delar av finansiella skulder.

Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en rätt och en avsikt att reglera mellanhavandena netto. I dessa fall presenteras posterna netto.

Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas på särskild rad i balansräkningen som upplupen räntetäkt eller räntekostnad, separat från tillgången eller skulden som räntan belöper på.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader (t.ex. courtage) för dessa instrument kostnadsförs således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader.

Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats enligt nedan. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori se not 14.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade via resultatet. Länsförsäkringar Södermanland förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (alla aktier, obligationer, derivat) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat. Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom t ex Länsförsäkringar AB ingår i denna utvärdering. Det är därför bolagets bedömning att en redovisning till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade via resultatet ger mer relevant redovisningsinformation för läsarna av årsredovisningen.

Av detta skäl väljer Länsförsäkringar Södermanland alltid att kategorisera sina finansiella tillgångar såsom finansiella tillgångar som identifierats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade via resultatet förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade via resultatet utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än koncern och intresseföretag samt obligationer.

Alla derivat som inte ingår i säkringsredovisning klassificeras som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet (i enlighet med IAS 39). Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade via resultatet.

Aktier och andelar i koncernföretag värderas i moderbolagets balansräkning till anskaffningsvärdet. Eventuellt nedskrivningsbehov prövas regelbundet.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Länsförsäkringar Södermanland har inga tillgångar som klassificeras på detta sätt.

Lånefordringar och kundfordringar

Låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Eventuellt nedskrivningsbehov prövas regelbundet.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av övriga skulder. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Värderingsprinciper

När verkligt värde för en tillgång eller skuld ska fastställas, använder koncernen observerbara data i så stor utsträckning som möjligt. Verkliga värden kategoriseras i olika nivåer i en verkligt värde hierarki baserat på indata som används i värderingstekniken enligt följande:

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska instrument.

Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Sådana instrument återfinns i balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs.

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Denna kategori inkluderar instrument som värderas baserat på noterade priser på aktiva marknader för liknande instrument, noterade priser för identiska eller liknande instrument som handlas på marknader som inte är aktiva, eller andra värderingstekniker där all väsentlig indata är direkt och indirekt observerbar på marknaden.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden. Denna kategori inkluderar alla instrument där värderingstekniken innefattar indata som inte baseras på observerbar data och där den har en väsentlig påverkan på värderingen.

Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Företaget kalibrerar med regelbundna intervall värderingstekniken och prövar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priser från observerbara aktuella marknads-transaktioner i samma instrument. Värderingstekniker används för innehav av onoterade finansiella instrument inom balansposten Aktier och andelar.

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassafödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta lägre värde.

Verkligt värde på Aktieindexobligationer som inte är noterade på en aktiv marknad tillhandahålls av arrangören av instrumentet, vilken som i regel är svenska finansiella institut. Aktieindexobligationer består dels av en nollkupongsobligation, vars värde är beroende av den tid som återstår till förfall, och dels av en option vars värde baseras på utvecklingen av ett eller flera observerbara marknadsindex. Värdet av aktieindexobligationen påverkas också av instrumentets deltagandegrad (uppräkningsfaktor).

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För finansiella instrument som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke-tekniska redovisningen som kapitalavkastning intäkter eller kapitalavkastning kostnader (beroende på om värdeförändringen är positiv eller negativ).

För placeringstillgångar som värderas till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och

bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas som Övriga intäkter.

ÖVRIGA TILLGÅNGAR

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar i form av datorprogram som förvärvats av koncernen redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade av- och nedskrivningar. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänför sig. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Immateriella tillgångar skrivs av på 5 år från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den beräknade nyttjandeperioden, såvida inte sådan nyttjandeperiod är obestämbar.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter och konsulttjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrantering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrantering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrantering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivningsprinciper för materiella tillgångar
Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod, mark skrivs inte av. Koncernen tillämpar komponentavskrivning, vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för avskrivningen.

Den beräknade nyttjandeperioden för kontorsmöbler är 10 år, för inventarier och installationer 5 år och för datainventarier 3 år.

Tillämpade avskrivningsmetoder samt tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid slutet av varje räkenskapsår.

Nedskrivning av materiella och immateriella tillgångar

Materiella och immateriella tillgångar (med undantag för tillgångar för försäljning och avyttringsgrupper samt förvaltningsfastigheter) prövas för nedskrivning enligt IAS 36. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde (med avdrag för försäljningskostnader) och tillgångens nyttjandevärde.

En nedskrivning återförs om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. Nedskrivning av goodwill återförs dock aldrig. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

REDOVISNING AV FÖRSÄKRINGSAVTAL

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Samtliga Länsförsäkringar Södermanlands försäkringskontrakt har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv

sker genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda till bolaget eller ej. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reduktion av skadekostnaden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporis-beräkning. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker (nivåstillägg). Denna bedömning innefattar faktorer som påverkar behovet av nivåstillägg.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning. Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelser mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risken för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2.

Med undantag för skadelivräntor så diskonteras ingen del i avsättningen för oreglerade skador. Tyngdpunkten i framtida betalningsflöden uppfyller kraven i Finansinspektionens föreskrifter.

Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder och diskonteras till marknadsränta enligt FFFS 2011:22.

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska skulder utgörs av den del av oreglerade skador som täcks av återförsäkraren baserat på återförsäkringskontrakt.

Även återförsäkrarens andel av avsättningen för oreglerade skador i trafikförsäkringsaffär redovisas till odiskonterade värden.

Förlustprövning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna prövas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Prognoserna över avsättningsbehovet görs med vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats utan diskontering. Om prövningen visar att de redovisade avsättningarna minskat med det redovisade värdet på förutbetalda anskaffningskostnader inte är adekvat redovisas förändringen i resultaträkningen.

Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och försäkringsklass. Eventuell otillräcklighet som iaktas i premieansvaret, korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återförsäkring redovisas under intäktsposten Premieinkomst. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker

anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader skrivs av över 12 månader.

Återbäring och rabatter

Återbäring har lämnats till del av försäkrings-tagarna avseende skadeåren 2006, 2007 och 2009. Den beräknade kostnaden har redovisats i Resultaträkningarna 2006, 2007 och 2009. Reservering för återbäring redovisas som avsättning i balansräkningen. Reglering av återbäringen påbörjades fr. o. m maj månad 2007 och har skett genom avdrag på aviserad premie. Regleringen avslutades under 2011 och inget åtagande kvarstår per 2014-12-31 (fg år 0).

ANDRA REDOVISNINGSPRINCIPER AV BETYDELSE

Avsättningar och ansvarsförbindelser

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt.

En ansvarsförbindelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser, eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank ingår att bolaget skall stå för 80 % av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som Länsförsäkringar Södermanland förmedlat. Detta sker genom avräkning från de provisionsersättningar bolaget erhåller enligt den ersättningsmodell som avtalats med Länsförsäkringar Bank. Avräkning kan högst ske med belopp som motsvarar samtliga framtida utbetalningar av provisionsersättning.

Beräkningen av avsättning för kreditförluster utgår från en riskbaserad bedömning såväl på individuell nivå som på grupp nivå för de krediter företaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Avsättningar för kreditförluster redovisas under rubriken Övriga avsättningar i koncernens Rapport över finansiell ställning. Skillnaden mellan det maximala ansvaret, som per balansdagen utgörs av upparbetade provisionsintäkter och den redovisade avsättningen redovisas som ansvarsförbindelse.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i

årets resultat, utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader som inte beaktas är skillnader som uppkommit vid första redovisningen av goodwill samt första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv och vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat, vidare beaktas inte heller skillnader hänförliga till delar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA

Pensioner genom försäkring

Företagets pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal. Pensionsplanen för företagens anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Företaget har dock gjort bedömningen att UFR 6 Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare är tillämplig även för företaget pensionsplan. Företaget saknar tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19, och redovisar därför i enlighet med UFR 6 dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda. Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

Pensioner - övrigt

Företaget har genom det centrala kollektivavtalet avseende tjänstepensioner som tryggats genom försäkring, en särskild rätt för vissa anställda (personer födda år 1955 och tidigare), att den anställde kan avsluta sin tjänstgöring tidigast från och med 62 års ålder (se vidare not 26).

Kostnader för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om företaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar erbjuds för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

En avsättning för förväntade kostnader för vinstandels- och bonusbetalningar redovisas när en rättlig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda föreligger och denna förpliktelse kan beräknas tillförlitligt.

Avsättning görs till en reserv för, enligt kollektivavtal, fördragna pensionsavgångar (se även not 26). Avsättningen är inte tryggad enligt Tryggandelagen.

MODERBOLAGETS REDOVISNINGSPRINCIPER

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2008:26) inklusive ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Försäkringsföretaget tillämpar s.k. lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2008:26 inklusive ändringsföreskrifter. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER - MODERBOLAGET

Principerna för redovisning av kostnader och intäkter från medlemskapet i Trafikförsäkringsföreningen ("TFF") har ändrats såtillvida att samtliga intäkter och kostnader från TFF redovisas på egen rad "Övriga tekniska kostnader" i resultaträkningen för moderbolaget. Tidigare redovisades de olika kostnaderna och intäkterna hänförliga till TFF uppdelat på delposterna försäkringsersättningar respektive kapitalavkastning. Förändringen har inte haft någon påverkan på moderbolagets totalresultat. Dessa intäkter och kostnader är inte väsentliga varför någon omräkning av jämförelsetal inte skett med motiveringen att bristen i jämförbarhet är försumbar. I övrigt är moderbolagets

redovisningsprinciper oförändrade jämfört med föregående år.

Dotterbolag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Som intäkt redovisas erhållna utdelningar. Nedskrivningsbehov testas löpande. För det fall andelarna har ett tillförlitligt och bestående värde som väsentligt överstiger bokfört värde tillämpar moderbolaget undantagsvis möjligheten till uppskrivning enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL).

Skillnad mellan moderbolagets och koncernens redovisningsprinciper

Skillnader mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan.

Immateriella tillgångar

Utgifter för utveckling av Länsförsäkringsgruppens försäkringssystem Rally och Sally redovisas som kostnad i moderbolagets resultaträkning men som en tillgång i koncernens Rapport över finansiell ställning med en avskrivningstid på 5 år.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatt. I koncernredovis-

ningen delas de obeskattade reserverna upp på uppskjuten skatt och eget kapital.

JÄMFÖRANDE POSTER

Länsförsäkringar Sak har per 2014-12-30 överlåtit ett bestånd av trafikförsäkringar under avveckling till Länsförsäkringar Södermanland. Överlåtelsen innefattar försäkringsbestånd som tecknats av Länsförsäkringar Sak i länet Södermanland fram till 31 december 2004 och innehåller trafikskador som ännu är oreglerade samt de skadelivräntor som hör till trafikförsäkringsbeståndet. De skadereserver som överlåtits till Länsförsäkringar Södermanland återförsäkras i sin helhet i Länsförsäkringar Sak, för att i nästa led kvotåterförsäkras till länsförsäkringsbolaget. Syftet är att utjämna resultatet i hela länsförsäkringsgruppen.

Totalt överläts och återförsäkrades åtaganden motsvarande 316,0 Mkr brutto (255,1 Mkr f.e.r) till Länsförsäkringar Södermanland, varav 130,0 Mkr avser skadelivräntor.

Beständsoverlåtelsen ger upphov till en engångseffekt på resultat och nyckeltal under 2014 vilket innebär bristande jämförbarhet mot tidigare års resultat och nyckeltal för såväl koncernen som moderbolaget.

Den överlåtna affären har gett upphov till en negativ resultat-effekt om 25,5 Mkr vid övertagandet, då koncernen och moderbolaget

omvärderar reserverna till de redovisningsprinciper som koncernen och moderbolaget tillämpar. Premieinkomsten har genom överlåtelsen ökat med ca 102,0 Mkr och premien för avgiven återförsäkring med ca 59,9 Mkr vilket sammantaget innebär en ökning av premieintäkten f.e.r med ca 42,1 Mkr. Vidare har försäkringsersättningarna f.e.r ökat med ca 65,9 Mkr, hänförligt till överlåtens ersättningsreserver inom trafik. Resultatet har slutligen belastats med ca 1,6 Mkr p.g.a avslut av ett återförsäkringsprogram med koppling till beständsoverlåtelsen samt med ca 0,1 Mkr i form av tillkommande driftskostnader.

I resultatanalysen har områdena Trafik respektive Mottagen påverkats av överlåtelsen. För Trafik har detta inneburit en minskad premieintäkt f.e.r på grund av en engångspremie för avgiven återförsäkring om ca 59,9 mkr men samtidigt minskade försäkringsersättningar f.e.r tack vare erhållna fordringar på återförsäkrare om ca 60,9 Mkr. Vidare har trafikaffären belastats med tillkommande driftskostnader om ca 0,1 Mkr. Mottagen återförsäkring har påverkats av engångseffekterna av den överlåtna trafikaffären genom erhållen premie för mottagen trafikaffär om ca 102,0 mkr. Samtidigt har försäkringsersättningarna ökat med ca 128,4 Mkr som en följd av överlåtelsen av ersättningsreserver avseende äldre trafikaffär samt avslut av ovan nämnt återförsäkringsprogram.

NOT 2 Risker och riskhantering

Inledning

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten i Länsförsäkringar Södermanland. Bolagets resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsriskerna som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Denna not omfattar en beskrivning av hur vi hanterar risker samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

Mål, principer och metoder för bolagets riskhantering

Syftet med bolagets riskhantering är att identifiera, mäta, styra samt om möjligt förebygga och reducera samtliga risker som företaget är exponerat för - både försäkringsrisker och finansiella risker. Ett viktigt syfte är också att tillse att bolaget har en betryggande solvens i förhållande till de risker bolaget är exponerat för.

Bolagets sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer och kan beskrivas på följande sätt:

Styrelsen

Ansvar för bolagets riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om bolagets övergripande styrdokument, exempelvis affärsplan,

policy och riktlinjer för kapitalförvaltningen och skuldtäckningspolicy. Styrelsen får löpande rapportering av hur bolagets risker utvecklas via ett flertal olika rapporter. Styrelsen har även två utskott till sitt förfogande, finansutskottet för riskerna inom kapitalförvaltningen och risk- och revisionsutskottet för riskkontroll och compliance-risker.

I finansutskottet ingår ordförande och en styrelseledamot, vd och ekonomichefen. Finansutskottet har till uppgift att löpande följa utvecklingen av bolagets tillgångar och ta beslut om placeringar inom de ramar som styrelsen beslutat. Finansutskottet tar även fram förslag till eventuella förändringar av de regelverk som styr bolagets kapitalförvaltning. Styrelsen tar årligen beslut om direktiv för finansutskottet och följer utskottets arbete genom att protokoll från mötena tas upp på kommande styrelsesammanträde.

I risk- och revisionsutskottet ingår ordförande, vice ordförande, vd och compliance samt på enskilda punkter ekonomichef (adjungeras). Till risk- och revisionsutskottet rapporterar extern och intern revisor samt riskkontroll och compliance. Utskottet är förberedande till styrelsen avseende företagsstyrnings- och riskhanterings-systemet. Protokoll från utskottet rapporteras vid kommande styrelsesammanträde.

Internrevision

Styrelsen har även en internrevisionsfunktion till sitt förfogande. Internrevisorerna skall medverka till och kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen. Styrelsen fastslår årligen direktiv för internrevisionen och inriktningen på arbetet. Internrevisionen rapporterar direkt till styrelsen.

Operativ organisation

I bolagets operativa riskorganisation finns förutom vd funktioner för riskkontroll, compliance samt en riskhanteringsnämnd.

Funktionen riskkontroll ansvarar för att bedöma den ekonomiska omfattningen av bolagets risker. Riskkontroll rapporterar direkt till vd och styrelse.

Compliancefunktionen är ett stöd för att bolaget skall arbeta enligt gällande regler och har bl.a. till uppgift att bistå organisationen vid utformning av interna regelverk, bevaka förändringar i de externa regelverken och följa upp regellefterlevanden i bolaget. Compliancefunktionen rapporterar två gånger per år till vd och styrelse samt lämnar årligen en samlad bedömning av hur väl bolagets verksamhet uppfyller gällande regler och normer.

Riskhanteringsnämnden arbetar operativt med att bedöma försäkringsrisker, såväl enskilt som generellt. Nämndens arbete kan resultera i att försäkringsavtal upphör eller förslag på nya riskurvalsbestämmelser. Riskhanteringsnämnden träffas 8-10 gånger årligen.

Dessutom har bolaget en säkerhetsfunktion som arbetar med de interna säkerhetsfrågorna, såväl fysisk säkerhet som informationssäkerhet.

Rapportering av risk

Bolaget har en intern beräkningsmodell för att mäta totalrisk. Mätetalet är på formen av ett kapitalkrav som förväntas svara mot det sämsta årsresultatet som skulle kunna uppstå under tvåhundra slumpmässiga verksamhetsår, givet dagens riskexponering och de i modellen antagna diversifieringseffekterna - mellan och inom - de olika risklagen. Bolagets styrelse får en riskrapport två gånger årligen där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan totalrisk och kapital har utvecklats.

Varje kvartal rapporterar bolaget in uppgifter till tillsynsmyndigheten Finansinspektionen om bland annat kapitalbas och solvens. Från och med 2007 rapporterar även bolaget in uppgifter enligt det så kallade trafikljussystemet. Trafikljussystemet är ett stresstest som görs för att kontrollera att bolaget klarar av sina åtaganden även i perioder med kraftiga rörelser på de finansiella marknaderna. Bolaget uppfyllde med god marginal de minimikrav som ställts av myndigheterna.

Per 2014-12-31 överlät Länsförsäkringar Sak AB avvecklingsaffär inom trafik till Länsförsäkringar Södermanland. Samtidigt övertog Länsförsäkringar Södermanland den skadelivränterörelse som finns kopplad till trafikaffären. Sammantaget betyder det att reserver f.e.r motsvarande 255,1 Mkr med tillhörande placeringstillgångar mottogs. Den sammantagna överlåtelsen påverkar i huvudsak bolagets risker inom marknadsrisk, samt försäkringsrisk inom reserv- och livförsäkringsrisk.

Risker i försäkringsverksamheten

Försäkringsrisker består av tekningsrisk, reservrisk och katastrofrisk. Innebörden i dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan.

Teckningsrisk

Teckningsrisken är risken att skade- och driftskostnaderna för ännu ej inträffade skador inte täcks av premieintäkten. Teckningsrisken innehåller dels en osäkerhet om det faktiska utfallet av varje enskilt försäkringsavtal, dels osäkerhet om premiereserven kommer att vara tillräcklig. Osäkerheten om utfallet av årets försäljning kan uppkomma genom att den prissättningsprocess som bolaget utvecklat innehåller brister, antingen p g a felaktigheter i kalkyler eller genom fel bedömningar av omvärldsförändringar.

Känslighetsanalys tekningsrisker 2014 2013

Inverkan på resultatet före skatt	Tkr	
Förändrad totalkostnadsprocent, 1%	+/-5 482	+/-4 914
Förändrad premienivå, 1%	+/-5 404	+/-4 722
Förändrad skadekostnad, 1%	+/-4 510	+/-4 001

Känslighetsanalys tekningsrisker 2014 2013

Inverkan på resultatet efter skatt	Tkr	
Förändrad totalkostnadsprocent, 1%	+/-4 276	+/-3 833
Förändrad premienivå, 1%	+/-4 215	+/-3 683
Förändrad skadekostnad, 1%	+/-3 518	+/-3 121

Katastrofrisk

Bolagets verksamhetsområde är i första hand begränsat till Södermanlands län, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en stormskada eller andra naturkatastrofer som översvämningar, jordskred eller liknande.

Genom det interna riskutbytet (se särskilt avsnitt) är bolaget också exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsbolagen. Åtagandet är bolagets enskilt största risk och utgör ett belopp som motsvarar 15% (fg år 15%) av bolagets egna kapital vid årets ingång. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

Livförsäkringsrisk

I samband med överlåtelsen av avvecklingsaffären inom trafik mottog Länsförsäkringar Södermanland även livränterörelse och blir därmed exponerat för livförsäkringsrisk.

Livförsäkringsrisk avser risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa, med de relevanta underkategorierna livsfallsrisk, kostnadsrisk och omprövningsrisk. Länsförsäkringar Södermanland exponeras för dessa risker dels via bolagets egna skadelivräntor, dels via mottagen återförsäkring där bolaget tar emot motsvarande risker i skadelivräntor tillhörande LF Sak.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för att avsättningen för oreglerade skador inte räcker för att reglera inträffade skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador. Tabellen på sidan 30 ("skadetriangel") utvisar hur den totala skadekostnaden per skadeår utvecklas årsvis.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfallsförsäkring, egendom, ansvar, motorfordon och trafikförsäkring, samt mottagen livåterförsäkring.

Bolaget upprättar även interna riktlinjer (riskurvalsregler) för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Riskurvalsreglerna revideras minst en gång per

år och fastställs av bolagets styrelse. Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom olika riskområden (limiter). I riktlinjerna fastställs inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sektorer där bolaget är villigt att exponera sig för risk. De flesta sakförsäkringskontrakt löper på högst ett år med en inbyggd rättighet för försäkringsföretaget att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning.

Bolaget har en särskild riskhanteringsnämnd där man löpande utvärderar olika risker och vid behov föreslår lämpliga åtgärder.

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de 22 övriga länsbolagen i länsbolagsgruppen. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Självbehållet fastställs årligen i styrelsen och är för bolagets del maximerat till 7,5 Mkr (fg år 7,0 Mkr).

Det externa katastrofskyddet har under 2014 gällt för 8 miljarder per händelse (fg år 7 miljarder) totalt för länsförsäkringsgruppen.

Premie- och reservrisken är störst i skadeporföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador.

När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringens belastas med kostnader.

Marknadsrisk

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser, fastighetspriser och råvarupriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i dessa marknadspriser.

För Länsförsäkringar Södermanlands del är det aktiekurs- och ränterisk som är de mest påtagliga riskerna, medan fastighets- och valutariskerna är av mindre omfattning beroende på att endast en mindre del av tillgångarna är exponerade mot dessa risker.

Bolaget har ett regelverk, Policy och riktlinjer för kapitalförvaltningen, för hur bolaget skall placera tillgångarna och till vilken risk detta får göras. Policy och riktlinjer för kapitalförvaltningen revideras minst en gång per år och beslutas av styrelsen. I detta regelverk har bolaget även tagit hänsyn till de legala krav som kan påverka hur bolaget får placera kapitalet. I de riktlinjer styrelsen fastslår anges en sk normalportfölj som reglerar hur stor andel av bolagets tillgångar som får finnas i olika tillgångsslag och på vilka marknader.

Placeringsstruktur	2014-12-31	2013-12-31
Obligationer, lån	767,6	543,3
Aktier, svenska	1 449,4	1 314,1
Aktier, utländska	284,0	273,2
Övriga placeringstillgångar	6,7	6,7
Summa placeringstillgångar	2 507,7	2 137,3

Målet för bolagets kapitalförvaltning är att långsiktigt generera så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och likviditet.

Styrelsen erhåller månadsvis en finansrapport där det framgår hur förvaltningen gått och hur bolagets placeringstillgångar är placerade, samt hur den aktuella allokeringen förhåller sig till normalportföljens. Alla typer av avvikelser gentemot bolagets policy och riktlinjer för kapitalförvaltningen rapporteras i finansrapporten.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är bolagets enskilt största marknadsrisk. Totalt har koncernen en aktieexponering på ca 1 733 (fg år 1 587) Mkr. För att begränsa effekten av kraftiga fall i aktiekurser används olika typer skyddsstrategier för att uppnå en ekonomisk säkring av tillgångarna, så som aktieindexobligationer. Bolaget försöker även minska risken i aktieportföljen genom att sprida risker på flera olika geografiska regioner, samt på flera olika förvaltare för att på så sätt minska effekten av att en enskild förvaltare tar felaktiga beslut.

Känslighetsanalys, aktiekursrisk	2014	2013
Inverkan på resultatet före skatt	Tkr	
10 % nedgång i aktiekurser	137 800	127 600

Tabellen ovan visar hur resultatet före skatt påverkas av en nedgång i aktiemarknaden.

Känslighetsanalys, aktiekursrisk	2014	2013
Inverkan på eget kapital före skatt	Tkr	
10 % nedgång i aktiekurser	107 484	99 528

Tabellen ovan visar hur eget kapital före skatt påverkas av en nedgång i aktiemarknaden.

Valutakursrisk

Bolaget har både tillgångar och skulder i utländsk valuta. För skuldsidan är risken mycket begränsad och är endast hänförlig till ett enskilt återförsäkringskontrakt. På tillgångssidan uppgår den totala valutaexponeringen till cirka 298 (fg år ca 287) Mkr av vilken 284 Mkr utgörs av aktierisk och 14 Mkr av valutakursrisk i optionsdelen i aktieindexobligationer. Bolaget har inte, genom derivat eller på annat sätt, genomfört valutasäkringar. Enligt bolagets placeringsriktlinjer får den totala valutaexponeringen inte överstiga trettio procent av bolagets placeringstillgångar, vilket motsvarar cirka 752 (fg år 641) Mkr.

Känslighetsanalys, valutarisk (netto)	2014	2013
Inverkan på resultatet före skatt	Tkr	
10 % nedgång i valutakurser generellt	29 800	28 660
10 % nedgång i valutan USD	18 970	20 385
10 % nedgång i valutan EURO	10 830	8 275
10 % nedgång övriga valutor	-	-

Tabellen ovan visar hur resultatet före skatt påverkas av en förändring i valutakurser med hänsyn tagen till valutasäkringsinstrument.

Känslighetsanalys, valutarisk (netto)	2014	2013
Inverkan på eget kapital efter skatt	Tkr	
10 % nedgång i valutakurser generellt	23 244	22 355
10 % nedgång i valutan USD	14 797	15 900
10 % nedgång i valutan EURO	8 447	6 455
10 % nedgång övriga valutor	-	-

Tabellen ovan visar hur eget kapital efter skatt påverkas av en förändring i valutakurser med hänsyn tagen till valutasäkringsinstrument.

Ränterisk

Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper uppgår totalt till 767,6 (fg år 543,3) Mkr. Några räntebärande finansiella skulder finns inte. Bolagets ränteportfölj består huvudsakligen av statsobligationer, statsskuldväxlar samt bostads- och företagsobligationer. Länsförsäkringar

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Tidigare års uppskattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår är också ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden.

Tabellen nedan visar skadekostnadsutvecklingen för skadeåren 2005 - 2014 före återförsäkring.

Av tabellen framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår utvecklas årsvis och vilken andel som per 2014-12-31 finns avsatt i balansräkningen.

Skadekostnad före återförsäkring (Tkr)

Skadeår / Uppskattad skadekostnad	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Totalt
- i slutet av skadeåret	348 680	267 028	259 087	306 018	287 645	417 193	341 529	316 162	395 216	402 427	
- ett år senare	337 984	271 603	262 967	306 042	282 679	429 588	351 698	338 759	375 721		
- två år senare	338 145	261 836	259 316	280 519	277 171	420 512	335 395	319 981			
- tre år senare	332 455	259 159	256 320	279 290	272 861	407 523	327 105				
- fyra år senare	331 122	255 863	254 827	278 571	261 482	399 990					
- fem år senare	331 003	255 279	256 151	273 666	255 279						
- sex år senare	331 595	255 300	246 612	266 747							
- sju år senare	331 892	249 266	237 448								
- åtta år senare	309 683	309 683									
- nio år senare	306 578										
Nuvarande skattning av total skadekostnad	306 578	244 949	237 448	266 747	255 279	399 990	327 105	319 981	375 721	402 427	
Totalt utbetalt	383 525	225 528	217 201	241 030	232 593	371 975	295 689	287 233	318 619	188 525	
Summa kvarstående skadekostnad	23 053	19 421	20 247	25 717	22 686	28 015	31 416	32 748	57 102	213 902	474 307
Avsättning upptagen i balansräkningen	23 053	19 421	20 247	25 717	22 686	28 015	31 416	32 748	57 102	213 902	474 307
Avsättning avseende skadeår 2004 och tidigare											93 659
Ersättningsreserv för mottagen återförsäkring											471 298
Total avsättning upptagen i balansräkningen	23 053	19 421	20 247	25 717	22 686	28 015	31 416	32 748	57 102	213 902	1 039 264
Skadelivräntereserv, brutto											75 141
Skaderegleringsreserv, brutto											32 077
Avsättning för oreglerade skador, brutto											1 146 482
Ersättningsreserv, återförsäkrares andel											-264 041
Skaderegleringsreserv, återförsäkrares andel											0
Avsättning för oreglerade skador, återförsäkrares andel											-264 041
Avsättning för oreglerade skador, för egen räkning											882 441

Södermanland är exponerat för ränterisk genom risken för att marknadsvärdet på de fastförräntade tillgångarna sjunker då marknadsräntan stiger. Graden av ränterisk eller prisrisk ökar med tillgångens löptid. De placeringstillgångar, i form av realränteobligationer, och de skulder som mottogs vid förvärvet av avvecklingsaffären inom trafik och skadelivränterörelsen har per 2014-12-31 en balanserad räntekänslighet. Räntedurationen i ränteportföljen uppgår för närvarande till 2,3 år (fg år 1,8 år) exklusive realränteobligationer. Motvarande duration för realränteobligationerna uppgår till 9,5 år.

Känslighetsanalys, ränterisk	2014	2013
Inverkan på resultat före skatt	Tkr	
1 % lägre ränta	8 288	9 653
1 % högre ränta	-13 395	-9 723

Tabellen ovan visar vilken effekt en förändring i räntenivån har på bolagets resultat före skatt.

Känslighetsanalys, ränterisk	2014	2013
Inverkan på eget kapital efter skatt	Tkr	
1 % lägre ränta	6 465	7 529
1 % högre ränta	-10 448	-7 584

Tabellen ovan visar vilken effekt en förändring i räntenivån har på eget kapital efter skatt.

Kreditrisk

Bolagets totala kreditexponering uppgår till 753,6 (fg år 529,9) Mkr, varav exponering mot svenska staten utgör 223,9 (fg år 151,8) Mkr. Bolagets kreditexponering exklusive exponering mot svenska staten är fördelat enligt följande kreditkvalitet:

2014-12-31 (Mkr)	Minst AA	A	BBB	BB	Utan rating	Totalt
Obligationer	397,0	49,6	21,6	7,5	8,0	483,7
Lånefordringar	0,0	31,2	0,0	0,0	14,8	46,0
Summa kreditexponering	397,0	80,8	21,6	7,5	22,8	529,7

2013-12-31 (Mkr)	Minst AA	A	BBB	BB	Utan rating	Totalt
Obligationer	0,0	263,7	0,0	0,0	70,1	333,8
Lånefordringar	0,0	30,0	0,0	0,0	14,3	44,3
Summa kreditexponering	0,0	293,7	0,0	0,0	84,4	378,1

För att begränsa kreditrisken placerar bolaget sina likvida medel på konton i svensk bank med minst rating A (enligt kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's skala), obligationer utgivna av stat med minst AA rating samt i obligat-ioner utgivna av svensk kommun, statlig eller kommunal svensk myndighet. Bolaget placerar även sina likvida medel i bostadsobligationer och företags-

krediter där begränsningen är en rating om minst BBB (vilket motsvaras av begreppet "Investment Grade"). Undantagsvis, förutsatt att investeringarna inte är väsentliga, får investering ske i obligationer med lägre rating.

Kredit-/motpartsriskerna bedöms, tack vare ovan nämnda begränsningar, vara små. Några säkerheter finns inte för de maximala kreditriskexponeringarna

Fastighetsrisk

Bolagets exponering i fastigheter och fastighetsrelaterade tillgångar (Strimlusen Förvaltnings ABs innehav av aktier i Humlegården I, II och III och LF Fastighetsfond) uppgår till totalt 484,9 (fg år 440,7) Mkr. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. För Länsförsäkringar Södermanlands del är fastighetsrisken relativt begränsad i och med att denna tillgång utgör en mindre del (19 %) av bolagets placeringstillgångar.

Koncentrationsrisk i placeringstillgångar m m

Koncentrationsrisk motverkas primärt genom diversifiering av koncernens placeringstillgångar, genom beslut om högsta exponering per motpart i finansiella derivat, genom beslut om högsta exponering per återförsäkringsgivare och genom fakultativ återförsäkring av enskilt mycket stora försäkrade risker. Företagets ledning och styrelse tar återkommande del av rapportering om koncernens stora exponeringar och riskkoncentrationer. Företagets placeringstillgångar är väsentligen väl diversifierade och företagets största koncentrationsrisk utgörs av aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB.

FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER SAMT FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR

Redovisat värde 2014-12-31	Totalt	Varav utan kontraktsenliga förfall	Varav med kontraktsenliga förfall
Finansiella tillgångar	2 508	1 835	673
Försäkringstekniska avsättningar f e r	1 110	1 110	

Redovisat värde 2013-12-31	Totalt	Varav utan kontraktsenliga förfall	Varav med kontraktsenliga förfall
Finansiella tillgångar	2 137	2 023	114
Försäkringstekniska avsättningar f e r	851	851	

Kassaflöden 2014-12-31	Totalt	1-3 mån	4-12 mån	2016--2020	2021--2030	2031--
Finansiella tillgångar	2 508	181	474	1 150	691	12
Finansiella skulder	-106	-48	-58			
FTA f e r	-882	-47	-238	-495	-79	-23

Kassaflöden 2013-12-31	Totalt	1-3 mån	4-12 mån	2015--2019	2020--2029	2030--
Finansiella tillgångar	2 137	388	201	851	686	11
Finansiella skulder	-94	-41	-53			
FTA f e r	-640	-43	-196	-341	-55	-5

Motpartsrisk

Motpartsrisk finansiella instrument

Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser. För att begränsa motpartsrisken i placeringar i räntebärande värdepapper har bolaget fastställt den lägsta kreditvärdering (rating) en emittent skall ha till minst AA.

Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning, eller som är nedskrivna. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna. Bolaget har inte några finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov eller är oreglerade.

Motpartsrisk i avgiven återförsäkring

Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med återförsäkringsavtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som får användas. Minimikravet vid val av återförsäkrare är bland annat att dessa ska ha minst A-rating enligt ratinginstitutet Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-rating på övrig affär. I nedanstående tabell framgår hur exponeringen för motpartsrisk fördelar sig på olika rating kategorier beträffande länsförsäkringsgruppens avtal med externa återförsäkringsgivare per 2014-12-31.

Standard & Poor's rating

2014-12-31

AA	39,0 %
A	45,0 %
BBB	13,0 %
Utan rating från S&P	3,0 %

Länsförsäkringar Södermanland köper all återförsäkring genom återförsäkringsavdelningen hos Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringsgruppen har ett antal interna pooler som ger länsbolagen återförsäkringsskydd. Detta innebär att bolagen återförsäkras varandra för de skador som överstiger vissa fastställda belopp (självbehåll). Självtillbehållet fastställs årligen i styrelsen och är för Länsförsäkringar Södermanlands del maximerat till 7,5 Mkr (fg år 7,0 Mkr). Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen, per skada, per händelse och totalt per skadeår, upp till den skadestösnivå som täcks av externa återförsäkrare.

Bolaget har på balansdagen 264,2 Mkr (fg år 185,3 Mkr) i återförsäkrarens andel av oreglerade skador, för detta belopp svarar både externa återförsäkringsbolag och bolag inom länsförsäkringsgruppen.

Största risk i mottagen affär bedöms vara vårt deltagande i Nordiska Kärnförsäkringspoolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse är för bolagets del begränsad till ca 4,7 Mkr (fg år ca 4,4 Mkr).

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. För Länsförsäkringar Södermanland är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Bolaget har som riktlinje att alltid ha en likviditet (kassa och bankmedel) som uppgår till minst 25 Mkr (fr o m räkenskapsåret 2015, 50 Mkr). Utöver detta finns alltid möjlighet att med två till tre dagars varsel göra betydligt större belopp likvida genom försäljning av olika placeringstillgångar.

Under en normal månad har bolaget utbetalningar avseende driftskostnader, skadestånd och återförsäkringspremier på ca 46 (fg år ca 46) Mkr. Inbetalningarna i form av premier, ersättningar från återförsäkrare och provisionsersättningar från Länsförsäkringar Bank och Länsförsäkringar Liv uppgår till cirka 47 (fg år ca 47) Mkr.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Livs respektive Länsförsäkringar Banks räkning. Som ersättning för detta erhåller Länsförsäkringar Södermanland en provision.

Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv är till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebär att bolaget kan bli återbetalningsskyldig om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad, bolaget sätter dock av till en annullationsreserv som uppgår till 2,0 (fg år 2,4) Mkr.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank ingår att bolaget skall stå för 80 % av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som Länsförsäkringar Södermanland förmedlat. Detta sker genom avräkning från de provisionsersättningar bolaget erhåller enligt den ersättningsmodell som avtalats med Länsförsäkringar Bank. För ett enskilt år är ansvaret begränsat till årets provisioner för förmedlad bankaffär. Om kreditförlusterna totalt är större än årets provisioner överförs förlusten till kommande år. Detta är en förändring jämfört med tidigare år som innebär en högre risk för bolaget. För 2014 som enskilt år var risken begränsad till 25,0 (fg år 18,8) Mkr efter reduktion för ackumulerad avsättning för kreditförluster om 7,2 (fg år 5,1) Mkr. Detta ansvarsbelopp om 25,0 har redovisats som ansvarsförbindelse, inom linjen. Bolagets totala kreditförluster uppgick till 2,3 (5,5) Mkr.

Operativa risker

En viktig del av bolagets riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten skall bedrivas. Processerna är även utgångspunkten för bolagets riskanalys, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner.

En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetare och kunders synpunkter tas tillvara.

Incidentrapportering är en annan viktig del av riskarbetet. De incidenter som inträffar loggas och hanteras i ett särskilt system för att möjliggöra analys och förebyggande åtgärder.

Bolagets funktioner för riskmanagement, compliance och internrevision har, som tidigare beskrivits, bland annat till uppgift att på olika sätt identifiera, hantera och granska bolagets operativa risker.

Noter forts

Belopp i Tkr

Om inget annat anges avser uppgifterna i notförteckningen både koncernen och moderbolaget.

NOT 3	2014	2013
Premieinkomst		
Direkt försäkring i Sverige	529 548	493 664
Mottagen återförsäkring	139 896	39 376
Summa premieinkomst	669 444	533 040

Överlåtelsen av bestånd av Trafikaffär från Länsförsäkringar Sak till Länsförsäkringar Södermanland har påverkat premieinkomsten för mottagen återförsäkring positivt med ca 102 Mkr 2014. Denna påverkan är av engångskaraktär. Överlåtelsen har även resulterat i en engångseffekt i form av en ökning av premien för avgiven återförsäkring med ca 60 Mkr. Totalt har dessa engångseffekter inneburit en ökning av redovisade premieintäkter om ca 42 Mkr.

NOT 4	2014	2013
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		
Överförd kapitalavkastning	6 704	10 478
Räntesats för övrig affär resp trafikaffär	0,50 resp 2,00	1,00 resp 2,25

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten f.e.r. samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f.e.r under året.

Den tillämplande räntesatsen är genomsnittsräntan för 3 månaders statsskuldväxlar, vilket ger 0,50 % (fg år 1,00 %).

För Trafikaffär beräknas kalkylräntan fr o m 2008 som medelvärdet av räntan på 7-åriga statsobligationer över perioden 2010-2014, vilket ger 2,00 % (fg år 2,25 %).

NOT 5	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Försäkringsersättningar						
	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrares andel		Försäkringsersättningar f.e.r.	
Utbetalda försäkringsersättningar	377 800	374 105	15 907	30 233	361 893	361 893
Utbetalning avseende skadereglering	33 460	26 820	0	0	33 460	26 820
	411 260	400 925	15 907	30 233	395 353	370 692
Förändring i försäkringstekniska avsättningar	124 983	31 353	78 986	5 336	45 998	26 017
Förändring i avsättning för skaderegleringskostnader	9 694	3 402	0	0	9 694	3 402
	134 678	34 755	78 986	5 336	55 692	29 419
Försäkringsersättningar	545 938	435 680	94 893	35 569	451 045	400 111

Överlåtelsen av bestånd av Trafikaffär från Länsförsäkringar Sak till Länsförsäkringar Södemanland har påverkat försäkringsersättningarna genom en negativ engångseffekt om ca 67 Mkr f.e.r enligt följande:

	Före avgiven återförsäkring	Återförsäkrares andel	Försäkringsersättningar f.e.r.
Förändringar i försäkringstekniska avsättningar	128 317	60 893	67 424

NOT 6	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Driftskostnader				
Funktionsindelade driftskostnader				
Anskaffningskostnader	52 134	48 181	52 134	48 181
Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader	-1 133	92	-1 133	92
Administrationskostnader	42 748	42 551	41 138	40 941
Provisioner i avgiven återförsäkring	440	440	440	440
Summa driftskostnader	94 189	91 263	92 579	89 654

	2014	2013	2014	2013
Totala driftskostnader före funktionsindelning				
Kostnadsslagsindelade driftskostnader				
Provisioner och vinstandelar i mottagen återförsäkring	815	856	815	856
Personalkostnader	88 618	86 013	88 618	86 013
Lokalkostnader	9 086	8 826	9 086	8 826
Avskrivningar	3 496	3 623	1 886	2 013
Övriga kostnader	103 919	95 105	103 919	95 105
Omkostnadsbidrag för förmedlad affär	-56 156	-55 411	-56 156	-55 411
Summa totala driftskostnader	149 777	139 013	148 167	137 403
Avgår:				
Driftskostnader, finans & fastighet (ingår i kapitalförvaltningskostnader)	3 394	2 888	3 394	2 888
Kostnad för förmedlad affär, netto (se även not 8)	9 040	14 640	9 040	14 640
Skaderegleringskostnader (se även not 5)	43 154	30 221	43 154	30 221
Summa avdrag	55 588	47 749	55 588	47 749
Summa driftskostnader	94 189	91 263	92 579	89 654

Koncernen och Moderbolaget

NOT 7	2014
Övriga tekniska kostnader	
Resultat från medlemskap i Trafikförsäkringsföreningen ("TFF")	
Premier och Trafikförsäkringsavgifter	-4 867
Skadautbetalningar netto efter självrisk	7 489
Driftskostnader	760
Kapitalavkastning	-455
Summa övriga tekniska kostnader	2 927

NOT 8**Kapitalförvaltningens resultat****Årets nettovinst eller årets nettoförlust per kategori av finansiella instrument****Moderbolaget 2014**

	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultatet	Innehav för handels- ändamål	Låne- fordringar	Finansiella instrument som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	161 783				161 783
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16 636				16 636
Summa	178 419				178 419

Moderbolaget 2013

	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultatet	Innehav för handels- ändamål	Låne- fordringar	Finansiella instrument som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	151 984				151 984
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 778				6 778
Summa	158 762				158 762

Varken i moderbolaget eller koncernen finns det några finansiella skulder (fg år inga).

Årets nettovinst eller årets nettoförlust per kategori av finansiella instrument**Koncernen 2014**

	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultatet	Innehav för handels- ändamål	Låne- fordringar	Finansiella instrument som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	229 229				229 229
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16 636				16 636
Summa	245 865				245 865

Koncernen 2013

	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultatet	Innehav för handels- ändamål	Låne- fordringar	Finansiella instrument som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	229 229				229 229
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 778				6 778
Summa	236 007				236 007

Varken i moderbolaget eller koncernen finns det några finansiella skulder (fg år inga).

NOT 8 forts	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Kapitalavkastning, intäkter				
Utdelning på aktier och andelar	3 797	3 140	3 797	3 140
Ränteintäkter mm				
- obligationer och andra räntebärande värdepapper	13 502	4 309	13 502	4 309
Valutakursvinster	84	78	84	78
Realisationsvinster				
- aktier och andelar	40 086	11 752	40 086	11 752
- räntebärande värdepapper	20 383	10 242	20 383	10 242
Summa kapitalavkastning, intäkter	77 852	29 521	77 852	29 521
Summa ränteintäkter enligt ovan	13 502	4 309	13 502	4 309
- varav från finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultatet	0	0	0	0

	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Kapitalavkastning, kostnader				
Kapitalförvaltningskostnader	3 396	3 074	3 396	3 074
Räntekostnader mm				
- övriga räntekostnader	20	28	20	28
Valutakursförluster	0	13	0	13
Realisationsförluster				
- aktier och andelar	0	0	0	0
- räntebärande värdepapper	251	370	251	370
Summa kapitalavkastning, kostnader	3 667	3 485	3 667	3 485
Summa räntekostnader enligt ovan	20	28	20	28
- varav från finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultatet	0	0	0	0

	2014	2013	2014	2013	2014	2013
	Förändring av realiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i Moderbolaget					
Orealiserat resultat	Orealiserade vinster		Orealiserade förluster		Totalt	
Aktier och andelar	135 504	140 232	-13 807	0	121 697	140 232
Räntebärande värdepapper	-4 027	0	28	-3 094	-3 998	-3 094
Summa	131 477	140 232	-13 778	-3 094	117 699	137 138
Förändring av realiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i Koncernen						
Orealiserat resultat	Orealiserade vinster		Orealiserade förluster		Totalt	
Aktier och andelar	202 950	163 187	-13 807	0	189 143	163 187
Räntebärande värdepapper	-4 027	0	28	-3 094	-3 998	-3 094
Summa	198 923	163 187	-13 778	-3 094	185 145	160 093

Koncernen och Moderbolaget

NOT 9	2014	2013
Övriga intäkter/kostnader		
Övriga intäkter		
Provisioner Liv, Bank, Fond och Djurförsäkring	58 833	54 360
- varav provisioner för direkt försäkring Liv	10 233	11 590
Övriga kostnader		
Driftskostnader Liv, Bank, Fond och Djurförsäkring	-67 873	-69 000

NOT 10	2014	2013
Bokslutsdispositioner / Obeskattade reserver - Moderbolaget		
Inventarier		
Ingående balans 1 januari	2 081	1 926
Årets avskrivning utöver plan	276	155
Utgående balans 31 december	2 357	2 081
Periodiseringsfond		
Ingående balans 1 januari	22 847	40 751
Upplösning av periodiseringsfond	-7 047	-21 904
Avsättning till periodiseringsfond	1 600	4 000
Utgående balans 31 december	17 400	22 847
Utjämningsfond	11 721	11 721
Säkerhetsreserv		
Ingående balans 1 januari	495 000	495 000
Avsättning till säkerhetsreserv	62 900	0
Utgående balans 31 december	557 900	495 000
Totalt	589 378	531 649

NOT 11	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Skatter				
Redovisning i resultaträkningen				
Aktuell skattekostnad (-) / skatteintäkt (+)	-1 085	-2 643	-1 085	-2 643
Justering av aktuell skatt för tidigare år	0	0	0	0
Uppskjuten skatt avseende förändring i temporära skillnader	-41 701	-26 901	-29 354	-31 160
Effekt av förändrad bolagskattesats	0	0	0	0
Totalt redovisad skattekostnad	-42 786	-29 545	-30 439	-33 804

NOT 11 forts	Koncernen		Moderbolaget	
	2014 (%)	2014	2013 (%)	2013
Skatter				
Avstämning av effektiv skatt - Moderbolaget				
Resultat före skatt		118 981		148 750
Skatt enligt gällande skattesats moderbolaget	22,00 %	-26 176	22,00 %	-32 725
Ej avdragsgilla kostnader	0,08 %	-96	0,08 %	-118
Skattemässigt resultat Humlegården	0,00 %	0	0,00 %	0
Schablonintäkt investeringsfonder	0,81 %	-966	0,58 %	-864
Schablonintäkt periodiseringsfond	0,06 %	-76	0,06 %	-96
Ej avdragsgill realiserad förlust	2,63 %	-3 126	0,00 %	0
Skatt hänförlig till tidigare år	0,00 %	0	0,00 %	0
Redovisad effektiv skatt	25,58 %	-30 439	22,73 %	-33 804

	2014 (%)	2014	2013 (%)	2013
Avstämning av effektiv skatt - Koncernen				
Resultat före skatt		242 546		152 346
Skatt enligt gällande skattesats moderbolaget	22,00 %	-53 360	22,00 %	-33 516
Ej avdragsgilla kostnader	0,04 %	-96	0,08 %	-118
Skattemässigt resultat Humlegården	0,00 %	0	0,00 %	0
Schablonintäkt investeringsfonder	0,40 %	-966	0,57 %	-864
Schablonintäkt periodiseringsfond	0,03 %	-76	0,06 %	-96
Ej skattepliktig realiserad vinst	-6,12 %	14 838	-3,31 %	5 050
Ej avdragsgill realiserad förlust	1,29 %	-3 126	0,00 %	0
Skatt hänförlig till fg år	0,00 %	0	0,00 %	0
Redovisad effektiv skatt	17,64 %	-42 786	19,39 %	29 545

Redovisade i balansräkningen uppskjutna skattefordringar och skulder - Moderbolaget

Uppskjutna skattefordringar och -skulder hänför sig till följande:

	2014	2013	2014	2013	2014	2013
	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
Aktier och andelar, placeringstillgångar	0	0	138 254	108 355	-138 254	-108 355
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	0	3 761	4 640	-3 761	-4 640
Avsättning till pensioner enligt "62-årsregeln"	2 299	2 633	0	0	2 299	2 633
Skattefordringar/-skulder, netto	2 299	2 633	142 015	112 995	-139 716	-110 361

Förändringen mellan åren har redovisats som uppskjuten skattekostnad.

NOT 11 forts	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Redovisade i balansräkningen uppskjutna skattefordringar och skulder som hänför sig till följande - Koncernen:						
	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
Aktier och andelar, placeringstillgångar	0	0	138 254	108 355	-138 254	-108 355
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	0	3 761	4 640	-3 761	-4 640
Obeskattade reserver						
Säkerhetsreserv	0	0	122 738	108 900	-122 738	-108 900
Ackumulerade avskrivningar över plan	0	0	519	458	-519	-458
Utjämningsfond	0	0	2 579	2 579	-2 579	-2 579
Periodiseringsfond	0	0	3 828	5 026	-3 828	-5 026
Avsättning till pensioner enligt "62-årsregeln"	2 299	2 633	0	0	2 299	2 633
Immateriella tillgångar	0	0	354	708	-354	-708
Skattefordringar/-skulder, netto	2 299	2 633	272 032	230 666	-269 733	-228 033

Förändringen mellan åren har redovisats som uppskjuten skattekostnad.

Koncernen

NOT 12	2014	2013
Immateriella tillgångar		
Ingående anskaffningsvärde för utvecklingskostnader	19 126	19 126
Årets anskaffningar	0	0
Utgående anskaffningsvärde	19 126	19 126
Ingående ackumulerade avskrivningar	-15 907	-14 297
Årets avskrivningar	-1 610	-1 610
Utgående ackumulerade avskrivningar	-17 516	15 907
Kvarvarande värde enligt plan	1 610	3 220

Immateriella tillgångar avser programvara som tagits i bruk från och med 2006-07-01 respektive 2011-01-01.

Anskaffade dataprogram har en beräknad nyttjandeperiod av 5 år och avskrivs med 20 % per år.

NOT 13	2014		2013	
Placeringar i dotterföretag				
Strimlusen Förvaltnings AB, 556683-5905, Södermanlands län, Nyköpings kommun, 1 000 st aktier, ägarandel 100 %.				
	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde
Anskaffningsvärde	100	100	100	100
Aktieägartillskott	63 882	63 882	63 882	63 882
Uppskrivning	85 800	315 084	85 800	247 616
Summa	149 782	379 067	149 782	311 598

NOT 14**Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori****Finansiella tillgångar Moderbolaget 2014**

	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultatet	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella instrument som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	1 354 297	0	0	0	1 354 297
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	753 606	0	0	0	753 606
Derivat	0	14 022	0	0	14 022
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	0	6 700	6 700
Summa	2 107 903	14 022	0	6 700	2 128 626

Finansiella skulder

Varken i moderbolaget eller koncernen finns det några finansiella skulder.

Finansiella tillgångar Moderbolaget 2013

	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultatet	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella instrument som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	1 275 701	0	0	0	1 275 701
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	529 895	0	0	0	529 895
Derivat	0	13 447	0	0	13 447
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	0	6 700	6 700
Summa	1 805 596	13 447	0	6 700	1 825 743

Finansiella tillgångar Koncernen 2014

	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultatet	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella instrument som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	1 733 363	0	0	0	1 733 363
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	753 606	0	0	0	753 606
Derivat	0	14 022	0	0	14 022
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	0	6 700	6 700
Summa	2 486 970	14 022	0	6 700	2 507 692

Finansiella tillgångar Koncernen 2013

	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultatet	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella instrument som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	1 587 300	0	0	0	1 587 300
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	529 895	0	0	0	529 895
Derivat	0	13 447	0	0	13 447
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	0	6 700	6 700
Summa	2 117 195	13 447	0	6 700	2 137 342

NOT 14 forts

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrumenten som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Finansiella tillgångar Moderbolaget 2014

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	684 846	768 444	50 790	1 504 079
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	661 349	91 460	14 820	767 629
Övriga tillgångar	0	0	6 700	6 700
Summa	1 346 194	859 904	72 310	2 278 408

Finansiella tillgångar Koncernen 2014

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	684 846	973 968	74 550	1 733 363
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	661 349	91 460	14 820	767 629
Övriga tillgångar	0	0	6 700	6 700
Summa	1 346 194	1 065 428	96 070	2 507 692

Finansiella tillgångar Moderbolaget 2013

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	653 609	706 684	65 190	1 425 484
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	444 262	84 760	14 320	543 342
Övriga tillgångar	0	0	6 700	6 700
Summa	1 097 871	791 444	86 210	1 975 526

Finansiella tillgångar Koncernen 2013

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	653 609	868 500	65 190	1 587 300
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	444 262	84 760	14 320	543 342
Övriga tillgångar	0	0	6 700	6 700
Summa	1 097 871	953 260	86 210	2 137 342

NOT 14 forts**Aktier och andelar - anskaffningsvärden och verkliga värden koncernen/moderbolaget**

	Antal	Anskaffnings- värde	Verkligt värde
Kaupthing Bank	32 293	881	0
		881	0

Onoterade aktier

Länsförsäkringar AB	368 155	276 265	616 600
Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB	372	1 000	1 585
Bergvik Skog AB	20	28 866	40 000
Granular AB	170 545	2 810	0
PE Holding AB	21 930	25 000	10 790
Sörmlandsfonden AB	2 000	2 000	0
		335 942	669 035

Fondandelar	Antal	Anskaffnings- värde	Verkligt värde
BNP Paribas L1 Equity Europé Emerging I	9 422	4 706	8 815
Handelsbanken Europafond Index	927 769	60 549	83 679
Handelsbanken Latinamerikafond	66 445	16 212	16 770
Handelsbanken Mega Sverige Index	769 423	92 778	143 473
Handelsbanken Sverige Index Criteria	768 789	74 263	151 526
LF Fastighetsfond	57 808	72 107	129 594
LF USA Index	484 514	49 298	108 796
Skagen Kon-Tiki	58 454	32 634	42 193
		402 547	684 846
Innehav<500 tkr		140	417
Summa aktier och andelar i moderbolag		739 509	1 354 297

Onoterade aktier

Humlegården Holding AB I	38 906	16 062	147 648
Humlegården Holding AB II	38 906	30 961	152 901
Humlegården Holding AB III	38 906	16 859	54 780
LF Secondary PE Investments S.A.	21 930	22	23 738
		63 904	379 067
Summa aktier och andelar i koncernen		803 413	1 733 363

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Utgivna av	Nominellt belopp	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Stater, Kommuner	167 400	222 739	223 923
Kreditinstitut	290 800	310 666	311 014
Företagskrediter	125 500	126 517	126 411
Förlagslån	41 634	41 634	46 066
Aktieindexobligationer	47 600	48 980	60 214
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	672 934	750 535	767 629

NOT 14 forts**Förfallostruktur obligationer och räntebärande värdepapper**

	Nominellt belopp	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Mindre än 1 år	216 500	220 685	219 132
1-5 år	381 100	416 820	431 229
5-10 år	22 100	24 975	26 066
Mer än 10 år	53 234	88 055	91 202
Summa	672 934	750 535	767 629

Ränterisk: Vid 1 % högre marknadsräntor påverkas obligationsportföljens värde och därmed resultatet före skatt, negativt med ca 18,7 (9,7) Mkr. Vid 1 % högre realränta påverkas obligationsportföljens värde negativt med ca 4,2 Mkr. Vid 1 % högre realränta påverkas dock resultatet före skatt positivt med ca 1,1 Mkr (inklusive påverkan på ersättningsreserver för skadelivräntor). Vid 1 % lägre realränta påverkas resultatet före skatt negativt med ca 1,2 Mkr (inklusive påverkan på ersättningsreserver för skadelivräntor).

Bokfört värde, per balansdagen, för räntebärande värdepapper med kontraktssenligt förfall överstiger det belopp som skall infrias med ca 94,7 (9,8) Mkr.

Övriga finansiella placeringstillgångar - anskaffningsvärden och verkliga värden på övriga finansiella placeringstillgångar

	Anskaffningsvärde	Bokfört värde
Bostadsrätt i Brf Lilla Bantorget, lgh 312	3 600	3 300
Bostadsrätt i Brf Lilla Bantorget, lgh 322	3 670	3 400
Summa	7 270	6 700

Verkliga värden på finansiella instrument - moderbolaget och koncernen

I Länsförsäkringar Södermanlands balansräkning uppgår verkligt värde och redovisat värde till samma belopp för samtliga finansiella tillgångar och skulder. När det gäller balansposterna aktier och andelar och obligationer och andra räntebärande värdepapper, har verkligt värde fastställts som aktuell köpkurs på aktiva marknader.

NOT 15**Redovisade värden för finansiella tillgångar nivå 2 - Moderbolaget**

	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga värdepapper	Totalt
Ingående balans	706 684	84 760	0	791 444
Vinster och förluster som redovisats i resultatet	43 474	6 700	0	50 174
Inköp	18 286	0	0	18 286
Försäljningar	0	0	0	0
Utgående balans	768 444	91 460	0	859 904

Känslighetsanalys för finansiella tillgångar nivå 2 - Moderbolaget

Vid värdenedgång om 10 %:	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga värdepapper
Påverkan på resultatet före skatt	-76 844	-9 146	0
Påverkan på eget kapital efter skatt	-59 938	-7 134	0

Redovisade värden för finansiella tillgångar nivå 2 - Koncernen

	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga värdepapper	Totalt
Ingående balans	868 500	84 760	0	953 260
Vinster och förluster som redovisats i resultatet	87 182	6 700	0	93 882
Inköp	18 286	0	0	18 286
Försäljningar	0	0	0	0
Utgående balans	973 968	91 460	0	1 065 428

NOT 15 forts**Känslighetsanalys för finansiella tillgångar nivå 2 - Koncernen**

Vid värdenedgång om 10 %:	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga värdepapper
Påverkan på resultatet före skatt	-97 397	-9 146	0
Påverkan på eget kapital efter skatt	-75 970	-7 134	0

Värdering av tillgångar på nivå 2:

Aktierna i LFAB värderas till substansvärde (616,7 Mkr). Substansvärdet för LFAB-aktien är det samma som LFAB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet på LFAB-aktien är således årets totalresultat i LFAB-koncernen.

Andelarna i Länsförsäkringar Mäklarservice AB värderas till substansvärde (0,4 Mkr). Substansvärdet hos Länsförsäkringar Mäklarservice AB är det samma som bolagets redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet är således årets totalresultat i Länsförsäkringar Mäklarservice AB.

Andelarna i Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB värderas till substansvärde (1,6 Mkr). Substansvärdet hos Länsförsäkringar Fastighetsförmedling är det samma som bolagets redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet är således årets totalresultat i Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB.

Länsförsäkringar Södermanland äger andelar i fastighetsbolag. Andelarna redovisas till verkligt värde. På nivå 2 redovisas värdet på andelar i Humlegården Holding I-III (355,3 Mkr). Värdet på andelarna beräknas som ett substansvärde vilket består av respektive koncerns egna kapital plus orealiserade värdeförändringar ("övervärden") i fastigheter. Övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde minus koncernmässigt bokfört värde korrigerat för uppskjuten skatt. Fastigheterna värderas av externa värderingsföretag och dessa görs med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Då marknaden för fastighetstransaktioner fungerat normalt har det medfört att ortspriser varit tillgängliga och kunnat användas. Den största negativa påverkan på värderingen av fastigheterna är en ökning av avkastningskravet. Direktavkastningskravet ligger i spannet 4,6 % - 7,5 % med medelvärdet 5,6 %.

Länsförsäkringar Södermanland äger strukturerade produkter i form av aktieindexobligationer (60,2 Mkr). Aktieindexobligationerna delas vid värderingen upp i en obligationsdel respektive en optionsdel. Obligationen värderas till upplupet anskaffningsvärde och optionen värderas enligt allmänt vedertagna värderingsmetoder, normalt med hjälp av Black&Scholes modell för optionsvärdering.

NOT 16**Redovisade värden för finansiella tillgångar nivå 3 - Moderbolaget**

	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga värdepapper	Totalt
Ingående balans	65 190	14 320	6 700	86 210
Vinster och förluster som redovisats i resultatet	-14 400	500	0	-13 900
Inköp	0	0	0	0
Utgående balans	50 790	14 820	6 700	72 310

Känslighetsanalys för finansiella tillgångar nivå 3 - Moderbolaget

Vid värdenedgång om 10 %:	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga värdepapper
Påverkan på resultatet före skatt	-5 079	-1 482	-670
Påverkan på eget kapital efter skatt	-3 962	-1 156	-523

Redovisade värden för finansiella tillgångar nivå 3 - Koncernen

	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga värdepapper	Totalt
Ingående balans	65 190	14 320	6 700	86 210
Vinster och förluster som redovisats i resultatet	9 338	500	0	9 838
Inköp	22	0	0	22
Utgående balans	74 550	14 820	6 700	96 070

NOT 16 forts:**Känslighetsanalys för finansiella tillgångar nivå 3 - Koncernen**

Vid värdenedgång om 10 %:

	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Övriga värdepapper
Påverkan på resultatet före skatt	-7 455	-1 482	-670
Påverkan på eget kapital efter skatt	-5 815	-1 156	-523

Värdering av tillgångar på nivå 3:

För Bergvik Skog (54,8 Mkr), enligt diskonterat kassaflöde med WACC. Om WACC ändras med 0,25 % ändras värdet med 6 %. Värderingen har skett enligt följande:

IFRS 13 anger olika hierarkier. För biologiska tillgångar av detta slag finns inte marknadsdata enligt hierarki 1. Däremot finns olika marknadsdata som kan användas för att bidra till en bedömning. Det har så långt möjligt gjorts. Värderingsmodellen överensstämmer med principerna enligt IFRS 13 B 26.

Framtida kassaflöde har uppskattats och detta har diskonterats med en räntesats som står i samband med förväntade kassaflöden. Principiellt är den uppbyggd på följande sätt:

Volymprognoserna är baserade på Bolagets långsiktiga avverkningsplan. Planen har i sin tur baserats på tillväxts prognoser enligt IPAK modellen, vilket är den allmänt accepterade modellen för att prognostisera och simulera framtida avverkningsplaner i Sverige. Bolaget genomförde under 2006 en skogstaxering. Under 2007 utarbetade Bergvik Skog nya långsiktiga avverkningsplaner. Dessa planer har utgjort bas för värderingen enligt IAS 41. Nuvarande plan är sex år gammal men det har inte funnits skäl att göra ändringar i de långsiktiga avverkningsberäkningarna. På kortare sikt; 3 – 5 år sker förskjutningar mellan åren av praktiska och marknadsmässiga skäl.

För PE Holding AB (10,9 Mkr), enligt värdering till substansvärde. Substansvärdet beräknas enligt följande:

Förvaltarnas senast rapporterade NAV för respektive fond (de europiska förvaltarna använder sig av fair value enligt IPEV Valuation Guidelines och de amerikanska förvaltarna använder sig av US GAAP där fair value definieras i ASC Topic 820) justerat för efterföljande kassaflöden från PE Holding AB till fonderna respektive utbetalningar från fonderna till PE Holding AB. De parametrar som påverkar om värdet på aktierna ökar/minskar i PE Holding AB är dels, avseende underliggande innehav i bolag som använder diskonterad kassaflödesmodell för värdering av bolaget, om framtida vinstmarginaler förändras eller om räntan som används för diskontering förändras. I underliggande innehav av bolag som använder en multipelvärdering så påverkas värdet av förändringar i de multiplar som används men även av förändringar i de underliggande faktorerna i jämförbara bolag. Utöver detta så påverkas aktiekursen i LF PE Holding av förändringar i valutakursen på USD och Euro.

För LF Secondary PE Investments S.A. (23,8 Mkr), enligt värdering till substansvärde. Substansvärdet beräknas enligt följande:

Förvaltarnas senast rapporterade NAV för respektive fond (de europiska förvaltarna använder sig av fair value enligt IPEV Valuation Guidelines och de amerikanska förvaltarna använder sig av US GAAP där fair value definieras i ASC Topic 820) justerat för efterföljande kassaflöden från LF Secondary PE Investments S.A. till fonderna respektive utbetalningar från fonderna till LF Secondary PE Investments S.A. De parametrar som påverkar om värdet på aktierna ökar/minskar i LF Secondary PE Investments S.A. är dels, avseende underliggande innehav i bolag som använder diskonterad kassaflödesmodell för värdering av bolaget, om framtida vinstmarginaler förändras eller om räntan som används för diskontering förändras. I underliggande innehav av bolag som använder en multipelvärdering så påverkas värdet av förändringar i de multiplar som används men av förändringar i de underliggande faktorerna i jämförbara bolag. Utöver detta så påverkas aktiekursen i LF Secondary PE Investments S.A. av förändringar i valutakursen på USD och Euro.

För Sörmlandsfonden AB (0,0 Mkr), enligt värdering till substansvärde. Substansvärdet för aktierna i Sörmlandsfonden AB är det samma som dess redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet på aktierna i Sörmlandsfonden AB är således årets totalresultat.

För Granular (0,0 Mkr), enligt senast utförda transaktion och tillgänglig information från bolaget

I balansposten övriga finansiella placeringstillgångar ingår ett belopp om 6,7 Mkr (fg år 6,7 Mkr) som avser värden på bolagets två bostadsrättslägenheter i Brf Lilla Bantorget i Stockholm.

Bostadsrätterna har klassificerats som Finansiella instrument som kan säljas. Någon avsikt att sälja bostadsrätterna föreligger inte. För bostadsrätterna har värdering skett till uppskattat marknadsvärde, baserat på värdering utförd av fastighetsmäklare under hösten 2011.

NOT 17	2014	2013
Fordringar avseende direkt försäkring - Koncernen och moderbolaget		
Fordringar hos försäkringstagare	134 277	122 163
Fordringar hos försäkringsbolag	45 534	15 386
Summa fordringar avseende direkt försäkring	179 812	137 549

NOT 18	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Materiella anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärde				
Ingående balans	21 420	18 965	21 420	18 965
Övriga förvärv	1 016	3 362	1 016	3 362
Avyttringar	-366	-907	-366	-907
Utgående balans	22 071	21 420	22 071	21 420
Av- och nedskrivningar				
Ingående balans	-13 886	-12 490	-13 886	-12 490
Årets avskrivningar	-1 886	-2 013	-1 886	-2 013
Avyttringar	255	618	255	618
Utgående balans	-15 517	-13 886	-15 517	-13 886
Redovisade värden	6 554	7 534	6 554	7 534

Datautrustning skrivs planenligt av på tre år, kontorsmöbler på tio år. Övriga maskiner och inventarier skrivs planenligt av på fem år.

NOT 19	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Likvida medel/Kassa och bank				
Likvida medel/Kassa och bank	122 137	52 969	122 059	52 869
Summa likvida medel/kassa och bank	122 137	52 969	122 059	52 869
Outnyttjad beviljad kredit	0	0	0	0

NOT 20	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Upplupna ränte- och hyresintäkter				
Upplupna ränteintäkter	8 556	974	8 556	974
Summa upplupna ränte- och hyresintäkter	8 556	974	8 556	974

Av upplupna ränteintäkter förväntas 0 SEK (fg år 0) bli återvunna mer än tolv månader efter balansdagen.

NOT 21	2014	2013
Förutbetalda anskaffningskostnader - Koncernen och Moderbolag		
Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader	9 388	9 480
Årets avsättning	10 521	9 388
Årets avskrivning	-9 388	-9 480
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	10 521	9 388
Anskaffningskostnad med avskrivningstid inom ett år	10 521	9 388

NOT 22	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter				
Förutbetalda hyreskostnader lokaler	2 125	1 943	2 125	1 943
Förutbetalda licenskostnader	653	579	653	579
Övriga förutbetalda kostnader	4 748	5 134	4 748	5 134
Upplupna intäkter	0	0	0	0
Summa övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	7 527	7 656	7 527	7 656

NOT 23	2014			2013		
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk						
Koncernen och Moderbolaget						
Avsättning för ej intjänade premier	Brutto	ÅF-andel	Netto	Brutto	ÅF-andel	Netto
Ingående balans 1 januari	211 002	0	211 002	201 670	0	201 670
Premieinkomst	669 444	0	669 444	533 040	0	533 040
Intjänade premier under perioden	633 246	0	633 246	523 707	0	523 707
Utgående balans 31 december	227 200	0	227 200	211 002	0	211 002
Avsättning för kvardröjande risk						
Ingående balans 1 januari	300	0	300	600	0	600
Nya avsättningar under perioden	-50	0	-50	-300	0	-300
Utgående balans 31 december	250	0	250	300	0	300
Summa avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk	227 450	0	227 450	211 302	0	211 302

NOT 24

Avsättning för oreglerade skador

	2014			2013		
	Brutto	ÅF-andel	Netto	Brutto	ÅF-andel	Netto
IB Inträffade och rapporterade skador	282 238	42 540	239 698	268 238	43 863	224 374
IB Inträffade men ej rapporterade skador (IBNR)	520 639	142 716	377 923	503 285	136 056	367 230
IB Avsättning för skaderegleringskostnad	22 383	0	22 383	18 982	0	18 982
Ingående balans	825 260	185 255	640 005	790 505	179 919	610 586
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	474 125	38 093	436 032	466 527	35 465	431 062
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder eller andra kortfristiga skulder innevarande period	-411 260	-15 907	-395 353	-400 925	-30 233	-370 692
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-63 010	-4 092	-58 917	-34 248	105	-34 353
Effekt av beståndsöverlåtelse						
Verkligt värde av bestånd trafik (redovisat i balansräkningen)	160 730	60 893	99 837	0	0	0
Anpassning till bolagets redovisningsprinciper (redovisat i resultaträkningen)	21 541	0	21 541	0	0	0
Livränterörelse	130 005	0	130 005	0	0	0
Andra förändringar	0	0	0	0	0	0
Förändring i avsättning för skaderegleringskostnad	9 091	0	9 091	3 402	0	3 402
Utgående balans	1 146 482	264 241	882 241	825 260	185 255	640 005
UB Inträffade och rapporterade skador	514 251	86 215	428 035	282 238	42 540	239 698
UB Inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	600 154	178 026	422 129	520 639	142 716	377 923
UB Avsättning skaderegleringskostnader	32 077	0	32 077	22 383	0	22 383

NOT 25

Avsättning för återbäring

Koncernen och Moderbolaget

	2014	2013
Återbäring från tidigare år	0	0
Under året utbetald återbäring	0	0
Återföring ej utnyttjad återbäring	0	0
Årets avsättning för återbäring	0	0
Summa Avsättning för återbäring	0	0

NOT 26

Avsättning för pensioner - Koncernen och Moderbolaget

Bolaget har enligt kollektivavtal ett pensionslöfte till delar av personalen (födda 1955 och tidigare) om möjlighet till förtida pension mellan 62 och 65 år. Bolaget har med underlag av personalstatistik och tidigare nyttjandegrad beräknat skulden till 10,5 (f g år 12,0) Mkr inklusive löneskatt. Beräkningen har skett i enlighet med IAS 19. Avsättningen är ej tryggad enligt Tryggandelagen.

	2014	2013
Ingående balans	11 970	16 470
Betalningar till pensionsinstitut	-1 190	-3 841
Årets avsättning/upplösning	-330	-659
Summa Avsättning för pensioner	10 450	11 970

NOT 27	2014	2013
Övriga avsättningar - Koncernen och Moderbolaget		
Ingående balans	5 582	0
Årets avsättning/upplösning	3 809	5 582
Summa övriga avsättningar	9 391	5 582
Avsättningar för kreditförluster	7 171	5 139
Övriga avsättningar	2 220	443
Summa övriga avsättningar	9 391	5 582

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank ingår att bolaget skall stå för minst 80 % av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som Länsförsäkringar Södermanland förmedlat. Detta sker genom avräkning från de provisionsersättningar bolaget erhåller enligt den ersättningsmodell som avtalats med Länsförsäkringar Bank. För ett enskilt år är ansvaret begränsat till årets provisioner för förmedlad bankaffär.

Om kreditförlusterna totalt är större än årets provisioner överförs förlusten till kommande år. Detta är en förändring jämfört med tidigare år, som innebär en högre risk för bolaget. För 2014 som enskilt år var risken begränsad till 25,0 (fg år 18,8) Mkr efter reduktion för ackumulerad avsättning för kreditförluster om 7,2 (fg år 5,1) Mkr.

NOT 28	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				
Semesterlöneskuld	3 564	3 065	3 564	3 065
Provisioner	2 379	1 962	2 379	1 962
Sociala kostnader	1 868	1 653	1 868	1 653
Annullationsreserv Liv ersättning	2 000	2 350	2 000	2 350
Övrigt	3 857	3 881	3 857	3 881
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13 668	12 911	13 668	12 911

Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv är till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebär att bolaget kan bli återbetalningsskyldigt om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad, dels för att annullationsansvaret endast är treårigt och dels för att denna del av ersättningen enbart uppgår till ca 2,3 Mkr per år. Bolaget sätter av en annullationsreserv som uppgår till 30 procent av de tre senaste årens annullationsansvarspliktiga ersättning. Årets resultat har inte belastats med någon kostnad, den totala reserven uppgår till 2,0 (fg år 2,35) Mkr.

NOT 29	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Ställda säkerheter				
För försäkringstekniska avsättningar (f.e.r.)				
registerförda tillgångar	1 786 048	1 344 034	1 786 048	1 344 034

I enlighet med 6 kap. 30 § Försäkringsrörelselagen (FRL) har bolaget registerfört de placeringstillgångar som används för skuldteckning. Registerföringen innebär att försäkringstagarna har en förmånsrätt i tillgångarna enligt förmånsrättslagen. Tillgångarna kan tas i anspråk vid bolagets insolvens.

NOT 30	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Ansvarsförbindelser				
Övriga ansvarsförbindelser	24 979	18 839	24 979	18 839

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank ingår att bolaget skall stå för minst 80 % av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som Länsförsäkringar Södermanland förmedlar. Detta sker genom avräkning från de provisionsersättningar bolaget erhåller enligt den ersättningsmodell som avtalats med Länsförsäkringar Bank. För ett enskilt år är ansvaret begränsat till årets provisioner för förmedlad bankaffär. Om kreditförlusterna totalt är större än provisioner överförs förlusten till kommande år. Detta är en förändring jämfört med tidigare år som innebär en högre risk för bolaget. För 2014 som enskilt år var risken begränsad till 25,0 Mkr (fg år 18,8 Mkr) efter reduktion för ackumulerad avsättning för kreditförluster om 7,2 Mkr (fg år 5.1 Mkr).

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafiksäkerhetsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av Trafikförsäkringens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullfölja sina förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig otillräckliga. Av not 7 framgår att Länsförsäkringar Södermanlands andel av nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen uppgick till ca 2.9 Mkr för 2014. Detta motsvarar ca 1,1 % av det totala nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen.

NOT 31	2014	2013
Anställda och personalkostnader		
Kostnader för ersättningar till anställda - Moderbolaget och Koncernen		
Löner och ersättningar mm	55 954	53 885
härav rörlig ersättning till säljande personal	2 104	1 865
härav målbonusersättning	0	0
Pensionskostnader, förmånsbaserade planer	10 403	10 184
Pensionskostnader, avgiftsbaserade planer	971	1 060
Förändring av avsättningar till pensioner	-330	-659
Sociala avgifter	21 620	21 544
Summa	88 618	86 013

	2014	andel kvinnor	2013	andel kvinnor
Medeltalet anställda				
Moderbolaget	129	57 %	127	55 %
Dotterbolaget	0		0	
Koncernen totalt	129	57 %	127	55 %

	2014	andel kvinnor	2013	andel kvinnor
Könsfördelning i företagsledningen				
Moderbolaget och Koncernen				
Styrelsen	9	22 %	9	22 %
Övriga ledande befattningshavare	7	43 %	7	43 %

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader	2014		2013	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
Moderbolaget och koncernen	53 954	32 994	53 885	32 787
Varav pensionskostnad	0	11 374	0	11 243

Av moderbolagets pensionskostnader avser 1 421 (1 436) tkr gruppen styrelse och VD. Företagets utestående pensionsförpliktelser är försäkrade.

NOT 31 forts	2014		2013	
Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter m fl och övriga anställda	Styrelse och VD	Övriga anställda	Styrelse och VD	Övriga anställda
Moderbolaget	2 727	53 227	2 545	51 340
(Varav tantiem o d)	0	0	0	0

Ersättningar till ledande befattningshavare

Till styrelsens ordförande och de av bolagsstämman valda ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. De två personalrepresentanterna erhåller inget arvode. Ersättning till verkställande direktören utgörs av fast månadslön samt pension. Till andra ledande befattningshavare utgörs ersättning av fast månadslön. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledning. Principer för ersättning till VD och ledande befattningshavare fastställs av bolagsstämman.

Avgångsvederlag

I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår avgångsvederlag till VD med två årslöner. För andra ledande befattningshavare utgår inget avgångsvederlag utan anställningsavtalet följer lag och kollektivavtal.

NOT 32	2014			2013		
Arvode och kostnadsersättningar till ombud Koncernen och Moderbolaget	Faktuerade belopp	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Faktuerade belopp	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
Löner, andra ersättningar och sociala kostnader						
Fritidsombud	7 284	368	92	4 664	1 147	236
Specialombud	518	0	0	485	0	0
	7 802	368	92	5 149	1 147	236

NOT 33	2014	2013
Arvode och kostnadsersättningar till revisorer Koncernen och Moderbolaget KPMG		
Revisionsuppdrag	422	510
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	35	22
	457	532

NOT 34

Ersättning till ledande befattningshavare (Ersättningspolicy finns publicerad på bolagets hemsida)

Ersättningar och övriga förmåner 2014	Grundlön styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Övrig ersättning	Summa
Caesar Åfors, Styrelsens ordförande	191				4	195
Peter Reuterström, Styrelsens vice ordförande	117					117
Birgitta Bohm, Styrelseledamot	112					112
Mikael Gerhardsson, Styrelseledamot	0					0
Monica Jonsson, Styrelseledamot	114				1	115
Dan Nilsson, Styrelseledamot	122				4	126
Hans-Christer Palmers, Styrelseledamot	137				2	139
Axel von Stockenström, avgående Styrelse ordförande	283				11	294
Anna-Greta Lundh, Verkställande direktör	1 629		88	1 420	1	3 138
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	4 555	0	373	1 739	28	6 695
Summa	7 258	0	461	3 159	51	10 929

Ersättningar och övriga förmåner 2013	Grundlön styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Övrig ersättning	Summa
Axel von Stockenström, Styrelsens ordförande	261				13	274
Caesar Åfors, Styrelsens vice ordförande	132					132
Birgitta Bohm, Styrelseledamot	111					111
Monica Jonsson, Styrelseledamot	113				1	114
Dan Nilsson, Styrelseledamot	113				2	115
Hans-Christer Palmers, Styrelseledamot	126				5	130
Peter Reuterström, Styrelseledamot	88					88
Anna-Greta Lundh, Verkställande direktör	1 580		69	1 436		3 085
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	4 111	0	338	1 631	16	6 096
Summa	6 634	0	407	3 067	37	10 145

NOT 35

Tilläggsupplysningar angående

försäkringsrörelsen - Moderbolaget 2014

	Försäkringsklasser								
	Totalt 2014	Olycksfall och sjukdom	Motor ansvar mot tredje man	Motor övriga klasser	Brand o annan egendoms- skada	Allmän ansvarighet	Rätts- skydd	Summa direkt försäkring	Mottagen återför- säkring
Premieinkomst, brutto	669 444	24 784	90 663	139 150	247 556	16 318	11 077	529 548	139 896
Premieintäkt, brutto	653 296	24 527	88 325	132 369	242 778	15 984	10 866	514 848	138 448
Försäkringsersättningar, brutto	545 938	18 290	54 593	116 963	195 197	19 047	7 225	411 315	134 623
Driftskostnader, brutto	92 579	4 395	15 142	22 924	44 435	2 870	1 999	91 764	815
Resultat av avgiven återförsäkring	-17 986	-4 285	3 814	6 047	-22 598	-385	-579	-17 986	0
Skadeprocent brutto	83,6 %	74,6 %	61,8 %	88,4 %	80,4 %	119,2 %	66,5 %	79,9 %	97,2 %

NOT 35 forts**Tilläggsupplysningar angående försäkringsrörelsen - Moderbolaget 2014**

Länsförsäkringar Sak har per 2014-12-30 överlåtit ett bestånd av trafikförsäkringar under avveckling till Länsförsäkringar Södermanland. Överlåtelsen innefattar försäkringsbestånd som tecknats av Länsförsäkringar Sak i länet Södermanland fram t o m 2004 och innehåller trafikskador som ännu är oreglerade samt de skadelivräntor som hör till trafikförsäkringsbeståndet. De skadereserver som överlåtits till Länsförsäkringar Södermanland återförsäkras i sin helhet i Länsförsäkringar Sak, för att i nästa led kvotåterförsäkras till länsförsäkringsbolaget. Syftet är att utjämna resultatet i hela länsförsäkringsgruppen.

Totalt överläts och återförsäkrades åtaganden motsvarande 316,0 Mkr brutto (255,1 Mkr f.e.r) till Länsförsäkringar Södermanland, varav 130,0 Mkr avser skadelivräntor.

Den överlåtna affären ger upphov till en resultatteffekt om ca 25,5 Mkr vid övertagande, då bolaget omvärderar reserverna till de redovisningsprinciper som bolaget tillämpar. Överlåtelsen ger upphov till en engångseffekt på resultat och nyckeltal. I resultatanalysen har områdena Trafik respektive Mottagen påverkats av överlåtelsen. För Trafik har detta inneburit en minskad premieintäkt f.e.r på grund av en engångspremie för avgiven återförsäkring om ca 59,9 Mkr men samtidigt minskad försäkringsersättning f.e.r tack vare erhållen fordran på återförsäkrare om ca 60,9 Mkr. Beståndsoverlåtelsen har också inneburit en ökning av driftskostnaderna om ca 0,1 Mkr. Mottagen återförsäkring har påverkats av engångseffekterna av den överlåtna trafikaffären genom erhållen premie för mottagen trafikaffär om ca 102,0 Mkr samtidigt som försäkringsersättningarna ökat med ca 128,4 Mkr p g a överlåtelsen av ersättningsreserver avseende äldre trafikaffär och avslut av ett återförsäkringsprogram kopplat till beståndsoverlåtelsen.

Tilläggsupplysningar angående försäkringsrörelsen - Moderbolaget 2013

	Försäkringsklasser								
	Totalt 2013	Olycksfall och sjukdom	Motor ansvar mot tredje man	Motor övriga klasser	Brand o annan egendoms-skada	Allmän ansvarighet	Rätts-skydd	Summa direkt försäkring	Mottagen återförsäkring
Premieinkomst, brutto	533 039	24 233	85 074	124 917	233 974	13 563	11 901	493 663	39 376
Premieintäkt, brutto	524 007	23 923	84 522	121 098	231 008	13 476	11 739	485 765	38 242
Försäkringsersättningar, brutto	435 680	26 315	-2 069	95 797	199 092	12 914	10 541	342 591	93 089
Driftskostnader, brutto	89 653	4 110	14 434	22 251	43 266	2 539	2 197	88 797	856
Resultat av avgiven återförsäkring	-16 207	696	-990	-308	-14 879	-290	-436	-16 207	0
Skadeprocent brutto	83,1 %	110,0 %	-2,4 %	79,1 %	86,2 %	95,8 %	89,8 %	70,5 %	243,4 %

NOT 36	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	9 821	8 209	9 821	8 209
Trafikskatteskuld	13 378	12 630	13 378	12 630
Löneskatteskuld	0	2 822	0	2 822
Lagstadgade soc avg	1 399	1 340	1 399	1 340
Personalens källskatt	1 341	1 328	1 341	1 328
Övrigt	830	569	830	569
Summa kortfristiga skulder	26 769	26 899	26 769	26 899

NOT 37**Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder**

Tillgångar	Koncernen			Moderbolaget		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Immateriella tillgångar	1 610	0	1 610	-	-	-
Aktier och andelar	120 000	1 613 363	1 733 363	120 000	1 384 079	1 504 079
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	101 970	665 659	767 629	101 970	665 659	767 629
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	6 700	6 700	0	6 700	6 700
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	256	0	256	256	0	256
Avsättning för oreglerade skador	85 386	178 855	264 241	85 386	178 855	264 241
Fordringar avseende direkt försäkring	179 812	0	179 812	179 812	0	179 812
Fordringar avseende återförsäkring	11 144	0	11 144	11 144	0	11 144
Övriga fordringar	33 942	0	33 942	33 942	0	33 942
Materiella tillgångar	0	6 554	6 554	0	6 554	6 554
Aktuell skattefordran	11 787	0	11 787	11 787	0	11 787
Likvida medel	122 137	0	122 137	122 059	0	122 059
Upplupna ränteutgifter	8 556	0	8 556	8 556	0	8 556
Förutbetalda anskaffningskostnader	10 521	0	10 521	10 521	0	10 521
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	7 527	0	7 527	7 527	0	7 527
Summa tillgångar	694 648	2 471 131	3 165 779	692 960	2 241 847	2 934 807

Skulder

Återbäring/ägarutdelning och rabatter	-	-	-	-	-	-
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	227 450	0	227 450	227 450	0	227 450
Oreglerade skador	370 472	776 010	1 146 482	370 472	776 010	1 146 482
Pensioner och liknande förpliktelser	2 090	8 360	10 450	2 090	8 360	10 450
Uppskjutna skatteskulder	0	269 733	269 733	0	139 716	139 716
Övriga avsättningar	9 391	0	9 391	9 391	0	9 391
Skulder avseende direkt försäkring	67 246	0	67 246	67 246	0	67 246
Skulder avseende återförsäkring	11 822	0	11 822	11 822	0	11 822
Aktuella skatteskulder	0	0	0	0	0	0
Övriga skulder	26 769	0	26 769	26 769	0	26 769
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13 668	0	13 668	13 668	0	13 668
Summa skulder	728 908	1 054 103	1 783 012	728 908	924 086	1 652 995

NOT 38**Transaktioner med närstående****Länsförsäkringsgruppen**

De 23 länsbolagen har valt att organisera den gemensamma verksamheten i Länsförsäkringar AB-koncernen. Koncernen har fått i uppdrag av länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhandahålla sådan service till länsförsäkringsbolagen som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas gemensamt inom Länsförsäkringar.

Som närstående räknar Länsförsäkringar Södermanland, förutom de egna dotterbolagen, även övriga bolag inom länsförsäkringsgruppen.

Inom länsförsäkringsgruppen förekommer transaktioner mellan närstående av såväl engångskaraktär som av löpande karaktär. Till transaktioner av engångskaraktär hör köp och försäljning av tillgångar och liknande transaktioner, dessa är normalt av begränsad omfattning. Till transaktioner av löpande karaktär hör tjänster som tillhandahålls av Länsförsäkringar AB gentemot länsförsäkringsbolag avseende utförandet av utvecklingsprojekt och service. Prissättningen för affärsverksamheten är gjord på marknadsmissiga villkor. Prissättningen av serviceverksamhet inom länsförsäkringsgruppen baseras på direkta och indirekta kostnader. Totalt sett syftar prissättningen till att fördela kostnaderna rättvist inom länsförsäkringsgruppen utifrån förbrukning. Gemensamma utvecklingsprojekt och gemensam service är kollektivt finansierade och faktureras utifrån beslutad fördelningsnyckel.

NOT 38 forts

Närståendetransaktioner 2014

Under 2014 har bolaget haft transaktioner med Länsförsäkringar AB och dess koncernbolag. Dels utgörs dessa transaktioner av kostnader för gemensam service och gemensam utveckling och dels av provisionsersättningar avseende försäljning och kundvård för den av Länsförsäkringar Södermanland förmedlade affären, vilket framgår av not 9. Utöver detta har även transaktioner skett, vilka syftar till att reglera den interna och externa återförsäkringsaffären. Länsförsäkringar Södermanland har även under året betalt provision till Länsförsäkringar Mäklarservice avseende den mäklade försäljningen.

Närstående nyckelpersoner

Till närstående nyckelpersoner räknas styrelseledamöter och ledande befattningshavare i Länsförsäkringar Södermanland och dess dotterbolag och nära familjemedlemmar till dessa. Ersättning till närstående nyckelpersoner framgår av not 34.

NOT 39

Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Jämförelsestörande poster

Länsförsäkringar Sak har per 2014-12-30 överlåtit ett bestånd av trafikförsäkringar under avveckling till Länsförsäkringar Södermanland. Överlåtelsen innefattar försäkringsbestånd som tecknats av Länsförsäkringar Sak i länet Södermanland fram t o m 2004 och innehåller trafikskador som ännu är oreglerade samt de skadelivräntor som hör till trafikförsäkringsbeståndet. De skadereserver som överlåtits till Länsförsäkringar Södermanland återförsäkras i sin helhet i Länsförsäkringar Sak, för att i nästa led kvotåterförsäkras till länsförsäkringsbolaget. Syftet är att utjämna resultatet i hela länsförsäkringsgruppen. Totalt överläts och återförsäkrades åtaganden motsvarande 316,0 Mkr brutto (255,1 Mkr f.e.r) till Länsförsäkringar Södermanland, varav 130,0 Mkr avser skadelivräntor.

Den överlåtna affären har gett upphov till en resultat effekt om minus 25,5 kr på skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat vi övertagandet, då bolaget omvärderat reserverna till de redovisningsprinciper som bolaget tillämpar. Effekten på skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat fördelar sig enligt följande:

Premieinkomst mottagen affär	101 951
Avgiven premie för återförsäkring	-59 931
Förändring av ersättningsreserv, före återförsäkring	-316 026
Förändring av återförsäkrades andel av ersättningsreserv	60 893
Förändring av skaderegleringsreserv	-1 407
Erhållen betalning för beståndsoverlåtelsen	189 116
Driftskostnader	-89
	-25 493

NOT 40

Resultat före skatt

Jämförelsestörande poster

Länsförsäkringar Sak har per 2014-12-30 överlåtit ett bestånd av trafikförsäkringar under avveckling till Länsförsäkringar Södermanland. Överlåtelsen innefattar försäkringsbestånd som tecknats av Länsförsäkringar Sak i länet Södermanland fram t o m 2004 och innehåller trafikskador som ännu är oreglerade samt de skadelivräntor som hör till trafikförsäkringsbeståndet. De skadereserver som överlåtits till Länsförsäkringar Södermanland återförsäkras i sin helhet i Länsförsäkringar Sak, för att i nästa led kvotåterförsäkras till länsförsäkringsbolaget. Syftet är att utjämna resultatet i hela länsförsäkringsgruppen. Totalt överläts och återförsäkrades åtaganden motsvarande 316,0 Mkr brutto (255,1 Mkr f.e.r) till Länsförsäkringar Södermanland, varav 130,0 Mkr avser skadelivräntor.

NOT 40 forts

Den överlåtna affären har gett upphov till en resultateffekt om minus 25,5 kr på resultatet före skatt vid övertagandet, då bolaget omvärderat reserverna till de redovisningsprinciper som bolaget tillämpar. Effekten på resultatet före skatt fördelar sig enligt följande:

Premieinkomst mottagen affär	101 951
Avgiven premie för återförsäkring	-59 931
Förändring av ersättningsreserv, före återförsäkring	-316 026
Förändring av återförsäkrarens andel av ersättningsreserv	60 893
Förändring av skaderegleringsreserv	-1 407
Erhållen betalning för beståndsöverlåtelsen	189 116
Driftskostnader	-89
Kapitalavkastning	-9
	<hr/>
	-25 502

NOT 41

Eget kapital

Förändringar i eget kapital har specificerats i Rapport över förändringar i eget kapital.

Nyköping den 25 februari 2015

Caesar Åfors
Ordförande

Peter Reuterström
Vice ordförande

Birgitta Bohm
Styrelseledamot

Mikael Gerhardsson
Styrelseledamot

Monica Jonsson
Styrelseledamot

Dan Nilsson
Styrelseledamot

Hans-Christer Palmers
Styrelseledamot

Björn Eklöv
Personalrepresentant

Anna-Greta Lundh
Verkställande direktör

Anders Sjöström
Personalrepresentant

Min revisionsberättelse har lämnats den 2 mars 2015.

Mårten Asplund
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Länsförsäkringar Södermanland
Org nr 519000-6519

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Södermanland för år 2014.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen.

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder

som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget samt rapport över totalresultat och rapport över finansiell ställning för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt

styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Södermanland för år 2014.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar
Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt försäkringsrörelselagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med försäkringsrörelselagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 2 mars 2015

Mårten Asplund
Auktoriserad revisor

Bolagsstyrningsrapport

Länsförsäkringar Södermanland

Bolagsstyrningen i Länsförsäkringar Södermanland utgår från svensk lagstiftning och föreskrifter och riktlinjer utfärdade av tillsynsmyndigheten Finansinspektionen. Bolaget följer dessutom i stora delar Svensk kod för bolagsstyrning.

Denna bolagsstyrningsrapport har inte granskats av bolagets revisorer.

BOLAGSSTÄMMA

Bolagsstämman är Länsförsäkringar Södermanlands högsta organ med ett antal formella uppgifter som regleras i lag och bolagsordning. Stämmans huvudsakliga uppgift är att besluta om bolagsordning för Länsförsäkringar Södermanland, utse styrelse, revisorer och valberedning samt besluta om ersättning till dessa, besluta om årsredovisning samt om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören.

Bolagsstämman utgörs av fullmäktige, valda av försäkringstagarna. Antalet fullmäktige uppgick 2014 till 68 st. Kallelse till bolagsstämman sker genom brev med posten, tidigast fyra och senast två veckor före bolagsstämman. För deltagande på bolagsstämman krävs att fullmäktige närvarar fysiskt, detta mot bakgrund av det begränsade antal fullmäktige och det begränsade geografiska område bolaget verkar inom.

Bolagsstämman godkänner principer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagets ledning. Bolagsstämman utfärdar också en instruktion för valberedningen.

VALBEREDNING FÖR STYRELSE OCH REVISORER

Bolaget har en av bolagsstämman utsedd valberedning med huvudsaklig uppgift att utarbeta förslag till val av styrelse och revisorer samt ersättning till dessa. Valberedningens ledamöter väljs årligen. Valberedningens uppgifter och arbetsformer framgår av Instruktion för valberedningen, fastställd av bolagsstämman.

Valberedningen presenterar sina förslag för fullmäktige i kallelsen till ordinarie bolagsstämma. Kandidaterna presenteras skriftligen i kallelsen samt presenteras och motiveras av valberedningen på bolagsstämman.

Valberedningen består av följande ledamöter:

Fredrik Wachtmeister, ordförande, Nyköping

Född: 1949, Sysselsättning: Arkitekt

Brita-Stina Eriksson, Flen

Född: 1948, Sysselsättning: Lantbrukare

Johnny Hammastedt, Strängnäs

Född: 1963, Sysselsättning: Fastighetsförvaltare

Catharina Matsdotter, Eskilstuna

Född: 1956, Sysselsättning: Egen verksamhet inom chefsrekrytering och ledarutveckling

Gunilla Persson, Trosa

Född: 1955, Sysselsättning: Näringslivssekreterare

LÄNSFÖRSÄKRINGAR SÖDERMANLANDS STYRELSE

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning. I detta arbete ingår bl a att fastställa organisation, mål och strategier samt riktlinjer för kontroll och styrning.

Styrelsen ska enligt bolagsordningen bestå av 7 ledamöter. Därutöver ingår vd och två personalrepresentanter i styrelsen. Mandatperioden för de bolagsstämmovevalda ledamöterna uppgår till 3 år.

Styrelsen består av följande ledamöter:

Caesar Åfors, ordförande, Nyköping

Födelseår: 1959

Nuvarande sysselsättning:

Egen verksamhet på Virå Bruk.

Övriga uppdrag:

VD Torslanda Property Investment AB

Peter Reuterström, vice ordförande, Eskilstuna

Födelseår: 1966

Nuvarande sysselsättning:

Lantbrukare

Övriga uppdrag:

Styrelseledamot i Öster Rekarne Häradsallmänning och HäradSkog AB.

Birgitta Bohm, styrelseledamot, Eskilstuna

Födelseår: 1949

Nuvarande sysselsättning:

Managementkonsult

Övriga uppdrag:

Styrelseledamot Eskilstuna Fabrikförening,

Stiftelsen Fredrik Lindströms minne och Eskilstuna simklubb

Mikael Gerardsson, styrelseledamot, Strängnäs
Födelseår: 1953
Nuvarande sysselsättning:
Konsult affärsutveckling
Övriga uppdrag:
Styrelseordförande i Bygg & Interiör, Soberga Handelscenter och Bro Markutveckling samt Styrelseledamot i Carpex, Flens bil & Järn och Häbo Logistik

Monica Jonsson, styrelseledamot, Eskilstuna
Födelseår: 1951
Nuvarande sysselsättning:
Administrativ chef för Maxi ICA Stormarknad Eskilstuna.
Övriga uppdrag:
Styrelseledamot Sebastian Larsson Fotbollakademi

Dan Nilsson, styrelseledamot, Nyköping
Födelseår: 1963
Nuvarande sysselsättning:
VD och ägare till KWD Group AB
Övriga uppdrag:
Styrelseledamot Heat-Click Flooring AB.

Hans-Christer Palmers, styrelseledamot, Nyköping
Födelseår: 1947
Nuvarande sysselsättning:
Pensionär
Övriga uppdrag:
Ledamot i Bettna Kullagård AB.

Anna-Greta Lundh, VD, Oxelösund
Födelseår: 1955
Nuvarande sysselsättning:

Verkställande direktör Länsförsäkringar Södermanland

Övriga uppdrag:
Styrelseledamot i Agria, Eskilstuna-Kuriren, Humlegården, Almi Invest Östra Mellansverige, ledamot av Länsstyrelsen Sörmlands insynsråd.

Personalrepresentanter:

Björn Eklöv, FTF, Eskilstuna
Födelseår: 1955
Nuvarande sysselsättning:
Motorskadereglerare.

Anders Sjöström, SACO, Nyköping
Födelseår: 1954
Nuvarande sysselsättning:
Produktansvarig/säljare lantbruk

Styrelsens har fastställt en arbetsordning för sitt arbete samt instruktioner för de olika utskotten. Arbetet i utskotten redovisas alltid för styrelsen, oftast med utskottsprotokoll som underlag.

STYRELSENS ARBETE 2014

Styrelsen har under 2014 haft nio styrelsesammanträden, varav ett extra sammanträde per telefon. Styrelsesammanträdet i maj kombinerades med ett strategiseminarium tillsammans med Göinge-Kristianstads styrelse. Finansutskottet har haft sju möten, varav två per telefon. Styrelsen bildade ett risk- och revisionsutskott i april 2014 och detta utskott har haft tre sammanträden. Ersättningsutskottet har haft två sammanträden.

Styrelsen har haft en separat utbildning i Solvens 2 utöver genomgångar av enskilda delar av regelverket i samband med ordinarie styrelsesammanträden.

Tabellen visar antal möten inom styrelsen (inkl strategiseminarium), finansutskottet, ersättningsutskottet, risk- och revisionsutskottet samt de enskilda ledamöternas närvaro. (e a= ej aktuellt).

Ledamot	Styrelsesammanträden	Finansutskott	Ersättningsutskott	Risk- och revisionsutskott
Caesar Åfors	9/9	7/7	2/2	3/3
Peter Reuterström	9/9	e a	e a	3/3
Birgitta Bohm	6/9	e a	2/2	e a
Mikael Gerardsson	6/6	e a	e a	e a
Monica Jonsson	8/9	e a	e a	e a
Dan Nilsson	8/9	e a	e a	e a
Hans-Christer Palmers	9/9	7/7	e a	e a
Anna-Greta Lundh	9/9	7/7	e a	3/3
Björn Eklöv (pers rep)	8/9	e a	e a	e a
Anders Sjöström (pers rep)	9/9	e a	e a	e a
Axel von Stockenström	3/3	3/3	1/1	e a

ARBETSFÖRDELNINGEN INOM STYRELSEN

Styrelsen har inrättat ett Finansutskott, Ersättningsutskott och ett Risk- och revisionsutskott och utfärdat särskilda instruktioner för dessa. Utöver detta deltar två styrelserepresentanter i beredningen av större krediter. Styrelsen har fastslagit en särskild instruktion för internrevisionsarbetet. Den externa revisionen rapporterar till hela styrelsen utan närvaro från företagsledningen minst en gång årligen.

REVISORER

Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Södermanland ha en ordinarie revisor och en revisorsuppleant. Dessutom kan stämman utse högst två lekmannarevisorer. Revisorerna utses årligen. Vid 2014 års bolagsstämma utsågs följande revisorer:

Ordinarie revisor:

Mårten Asplund, auktoriserad revisor, KPMG AB, Stockholm

Suppleant:

Stefan Holmström, auktoriserad revisor, KPMG AB, Stockholm

Samverkan som stärker Länsförsäkringar Södermanland

Länsförsäkringar Södermanland äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen Länsförsäkringar AB, med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har därför valt att samverka genom det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB. Det gemensamma bolagets uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader. Länsförsäkringar Södermanlands äger 3,7 % av aktiekapitalet.

Styrkan i varumärket

Länsförsäkringars gemensamma varumärke är mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. Under 2014 visade återigen Anseendebaren, som görs i 30 länder, att Länsförsäkringar har det högsta anseendet bland finansiella varumärken i Sverige. Länsförsäkringar har också länge legat högt upp när Svenskt Kvalitetsindex redovisar hur nöjda kunderna är med sin bank och sitt försäkringsbolag.

Liv- och pensionsförsäkring

Länsförsäkringar erbjuder liv- och pensionslösningar till företag och privatpersoner. Genom dotterbolaget Länsförsäkringar Fondliv erbjuds fondförvaltning, garantiförvaltning och riskförsäkring inom personriskområdet. Länsförsäkringars fondutbud består av 30 fonder med eget varumärke och cirka 45 externa fonder. Fonderna under eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget fondbolag och förvaltas av externa förvaltare. Fondlivbolaget förvaltar 93 mdr åt liv- och pensionsförsäkringarna. I Länsförsäkringar Liv sker ingen nyteckning, men här förvaltas traditionell livförsäkring som är tecknad före stängningen i september 2011. Under 2014 har arbetet med att erbjuda kunder möjligheten att villkorsändra försäkringar till Nya Trad fortsatt. Mottagandet från de som hittills fått erbjudandet har varit positivt och villkoren för 20 procent av kunderna har ändrats.

Bankverksamhet

Länsförsäkringar Bank är Sveriges femte största retailbank. Bankverksamheten, som enbart finns i Sverige, har en god tillväxt i volymer och lönsamhet och hög kreditkvalitet. Banken erbjuder privatpersoner, lantbrukare och småföretagare ett brett utbud av banktjänster. Strategin utgår från länsförsäkringsgruppens stora kundbas, Länsförsäkringars starka varumärke och kundägnadens principer.

Länsförsäkringar Bank är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB. I bankkoncernen ingår förutom moderbolaget Länsförsäkringar Bank också dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek, Länsförsäkringar Fondförvaltning och Wasa Kredit.

Länsförsäkringar har enligt Svenskt Kvalitetsindex Sveriges mest nöjda kunder på privatmarknaden och fick under året utmärkelsen Årets Bank av tidningen Privata Affärer.

Djur- och grödaförsäkring

Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringars specialistbolag för djur- och grödaförsäkring. Agria är marknadsledande i Sverige med en marknadsandel på 59 procent. Agria är ett renodlat specialistbolag för djurförsäkring och har med stöd av kärnvärden som specialistkunskap, djurvänlighet och empati byggt ett mycket starkt dottervarumärke till Länsförsäkringar. Agria har ett nära samarbete med flera djurägarorganisationer. Verksamheten växer sig även allt starkare på marknader utanför Sverige – idag Storbritannien, Norge och Danmark.

Hälsa

Affärsområde Hälsa inom Länsförsäkringar AB driver produkt- och affärsutvecklingen inom det växande sjukvårds- och gruppförsäkringsområdet. Länsförsäkringar är marknadsledande inom sjukvårdsförsäkring. Den sjukvårdsförsäkring Länsförsäkringar erbjuder ger företagen och deras medarbetare tillgång till ett antal förebyggande hälso-tjänster. På så sätt hoppas vi kunna bidra till bättre hälsa

Stabil återförsäkring till lägre kostnad

Alla försäkringsbolag har behov av att skydda sin verksamhet mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer genom sk återförsäkring. Inom länsförsäkringsgruppen är den största delen av återförsäkring mellan länsförsäkringsbolagen och endast en mindre del av återförsäkringen köps av externa, internationella återförsäkringsbolag. Extern återförsäkring

köps genom gemensam upphandling av Länsförsäkringar Sak. Detta förfaringsätt innebär lägre kostnader för återförsäkring, vilket gynnar Länsförsäkringar Södermanlands kunder.

Övrig samverkan

Förutom den samverkan som sker genom Länsförsäkringar AB så äger Länsförsäkringar Södermanland även andelar i Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Länsförsäkringar Mäklarservice. Länsförsäkringar Fastighetsförmedling utgör en viktig säljkanal för Länsförsäkringar Södermanland och Länsförsäkringar Mäklarservice samordnar erbjudandet gentemot försäkringsförmedlarna.

Gemensam utveckling

En av Länsförsäkringar ABs uppgifter är att driva länsförsäkringsgruppens gemensamma utvecklingsarbete för att stärka länsförsäkringsbolagens konkurrenskraft och öka värde för kunderna.

Under 2014 levererades gemensam utveckling för cirka 450 Mkr. Under året skedde en kraftsamling inom det digitala området. 2014 kunde länsförsäkringsbolagen ta emot leveranser från ett 30-tal projekt. Här följer några exempel:

- Under året fattade länsförsäkringsbolagen ett gemensamt beslut om att investera i ett modernare systemstöd för sakförsäkring. Arbetet startades under året och kommer att pågå under flera år framåt.
- Bo-kvar-försäkringen lanserades under våren. Den ger kunder som har bolån hos oss möjlighet att försäkra sig om ekonomisk trygghet vid sjukdom, arbetslöshet och dödsfall – enkelt och prisvärt.
- Länsförsäkringars öppna sidor på internet flyttades till en ny plattform. Samtidigt lanserades ett nytt utseende och fler förenklingar för kunderna. Länsförsäkringsbolagens privatkunder fick tillgång till sin försäkringsinformation och pensionssparande via mobila tjänster.
- Lantbrukare och skogsägare fick en ny app som ökar tryggheten. ”Knappen” lanserades före sommaren och kan laddas ner gratis till smartphone från Appstore och Google Play.
- Arbetet med att möjliggöra för Länsförsäkringars privatkunder att minska sin papperspost och i stället få kunddokument distribuerade digitalt till Länsförsäkringars inloggade webbtjänst på eller som e-faktura till sin internetbank fortsatte under 2014. Förutsättningar för digitalisering finns nu för cirka 80 procent av volymen dokument vi skickar till våra kunder. Länsförsäkringsbolagens gemensamma projekt för Solvens 2-förberedelser har under året slutfört merparten av leveranserna.

Ord & uttryck

Affär för egen räkning, f e r

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag själv står risken för och som inte återförsäkras hos andra bolag, d v s bruttoaffär minskad med avgiven återförsäkring.

Avsättning för ej intjänade premier

I bokslutet gjorda avsättningar för inbetalda premier som avser kommande verksamhetsår.

Avsättning för kvardröjande risker

Tillägg till avsättning för ej intjänade premier som görs om denna avsättning bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för gällande försäkringar fram till nästa förfalldag.

Avsättning för oreglerade skador

I bokslutet gjorda avsättningar för beräknade ännu ej betalda försäkringsersättningar.

Avvecklingsresultat

För skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets utgång reserveras medel "avsättning för oreglerade skador". Den bedömning som gjorts kan visa sig vara felaktig av flera orsaker, t ex inflationstakten. Om det beräknade ersättningsbeloppet visar sig vara övervärderat uppstår en vinst när ersättningsbeloppet bedöms på nytt eller när skadan slutregleras. Om beloppet undervärderats uppstår på motsvarande sätt en förlust.

Bruttoaffär

Försäkringsaffär utan avdrag för den del av affären som återförsäkras hos andra bolag.

Direkt försäkring

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är – till skillnad från vid mottagen återförsäkring – direkt ansvarig gentemot försäkringstagarna.

Direktavkastningsprocent

Nettot av ränteintäkter, räntekostnader, utdelning på aktier och andelar och överskott på egna fastigheter i procent av tillgångarnas marknadsvärde.

Driftskostnadsprocent

Kostnader för marknadsföring, försäljning och administration ställt i förhållande till premieintäkten.

Försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar plus avsättning för oreglerade skador vid årets slut minus

avsättning för oreglerade skador vid årets början.

En del av försäkringsersättningarna utgörs av reservavvecklingsresultat. I försäkringsersättningar ingår även administrativa kostnader för skadereglering.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Eftersom premierna betalas i förskott och viss tid förflyter från det en skada inträffar till dess ersättning utbetalas, ackumuleras hos bolaget kapital som ger avkastning. Den beräknade räntan på detta kapital överförs i resultatredovisningen från finansrörelsen till försäkringsverksamheten. Principen för beräkning av räntesatsen framgår i avsnittet "Kalkylränta" i förvaltningsberättelsen.

Kapitalbas

Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet i ett bolag. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser räkna in också förlagslån som tagits upp. Förlagslån är lån där långgivarens fordran i händelse av företagets konkurs inte kommer att bli betald förrän alla andra vanliga skulder är till fullo betalda. Förlagslån ger alltså en extra buffert för övriga fordringsägare.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning, uttryckt i procent.

Konsolideringskapital

En sammanfattande benämning på eget kapital, obeskattade reserver samt uppskjuten skatteskuld.

Premieinkomst

Motsvarar i princip årets influtna premiebelopp utan korrigering för in- och utgående avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker.

Premieintäkt

Avser den premieinkomst som hänför sig till räkenskapsåret. Premieintäkten för året består av följande poster: avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker vid årets början plus premieinkomst under året minus avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker vid årets slut.

Skadebehandlingsreserv

De skador som ingår i avsättning för oreglerade skador kommer att medföra vissa driftskostnader. För dessa förväntade kostnader avsätts i bokslutet en skadebehandlingsreserv.

Skadekostnadsprocent

Försäkringsersättningar i förhållande till premieintäkten.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett företag behöver. Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomster, dels utifrån dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen skall vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast belopp som inte beror av bolagets affärsvolym, däremot av vilken typ av verksamhet bolaget bedriver).

Säkerhetsreserv

Säkerhetsreserven är till för att utjämna svängningar i riskförloppet och osäkerheten i beräkningsunderlaget för försäkringstekniska avsättningar. Maximibeloppet på avsättningen beräknas som andelar av premieinkomst och avsättning för oreglerade skador, i båda fallen för egen räkning och för enskild försäkringsgren. Säkerhetsreserven får användas för att täcka förluster i försäkringsverksamheten.

Totalavkastningsprocent

Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt orealiserade värdeförändringar under året i procent av tillgångarnas genomsnittsvärde värderade till marknadsvärdena.

Totalkostnadsprocent

Summan av skadeprocent och driftskostnadsprocent.

Uppskjuten skatt

Avser framtida skattekonsekvenser av händelser som har beaktats i företagens redovisning eller deklaration.

Utjämningsfond

Belopp motsvarande redovisad vinst i försäkringsrörelsen kunde t o m 1990, utan att beskattas, överföras till en särskild utjämningsfond. Fonden får tas i anspråk endast för att täcka förlust i försäkringsrörelsen.

Återförsäkring

Om ett försäkringsbolag inte kan, eller vill, bära hela ansvaret mot försäkringstagarna, återförsäkras bolaget delvis de tecknade försäkringarna hos andra bolag. Härvid talas om avgiven återförsäkring hos det förstnämnda och mottagen återförsäkring (indirekt försäkring) hos de sistnämnda bolagen.

Fullmäktigeledamöter

ESKILSTUNA 2014-2016

Stephan Abdul-Ahad Amir, Eskilstuna
Vivianne Andersson, Stora Sundby
Vedad Begovic, Eskilstuna
Ulf Danielsson, Eskilstuna
Karin Eriksson, Eskilstuna
Kent Eriksson, Eskilstuna
Sven-Åke Ewert, Eskilstuna
Mona Gustafsson, Eskilstuna
Britt-Marie Jafner, Eskilstuna
Annette Joó, Eskilstuna
Johnny Kanaan, Eskilstuna
Mayra Lundahl, Eskilstuna
Catharina Matsdotter, Eskilstuna
Anna Nilsson, Eskilstuna
Irene Olsson, Eskilstuna
Kari Potkonen, Eskilstuna
Mart Saamel, Stora Sundby
Peter Ström, Eskilstuna
Susanne Thorell, Stora Sundby
Eva von Celsing, Eskilstuna

STRÄNGNÄS 2014-2016

Rabie Aldeeb, Strängnäs
Kristina Ekman, Strängnäs
Christer Hallensjö, Strängnäs
Johnny Hammarstedt, Strängnäs
Ingela Högfeldt, Stallarholmen
Fredric Paus, Mariefred
John Sandh, Strängnäs

GNESTA 2015-2017

Per Dellrud, Gnesta
Jeanette Lewald, Gnesta
Rolf Lindblom, Gnesta
Camilla Lissner, Gnesta

NYKÖPING 2015-2017

Patrick Aulin, Nyköping
Erika Engdahl Wevel, Vrena
Regina Ericsson, Nyköping
Emma Hansson, Nyköping
Sara Helgstrand, Ålberga
Cecilia Ingre, Nyköping
Magdalena Jerlström, Nyköping
Gustav Olsson, Nyköping
Lena Parmenstam, Nyköping
Jacob Sandgren, Nyköping
Jonas Schenström, Nyköping
Anna af Sillén, Nyköping
Peter Sörman, Nyköping
Fredrik Wachtmeister, Nyköping

OXELÖSUND 2015-2017

Håkan Folkesson, Oxelösund
Mats Larsson, Oxelösund
Susanne Midell, Oxelösund
Marie Timan, Oxelösund

TROSA 2015-2017

Kristina Andersson, Trosa
Arne Karlsson, Västerlång
Per-Arne Nilsson, Trosa
Gunilla Persson, Trosa

FLEN 2013-2015

Brita-Stina Eriksson, Mellösa
Maria Holmberg, Sparreholm
Arne Lundberg, Flen
Mikael Welinder, Flen

KATRINEHOLM 2013-2015

Henry Bergström, Katrineholm
Inger Lindahl, Katrineholm
Ulf Nilsson, Katrineholm
Rigmor Pettersson, Björkvik
Lars Siverskog, Valla
Maria Sjöblom, Katrineholm
Örjan Strand, Julita

VINGÅKER 2013-2015

Sofie Jouchims, Vingåker
Marie Karlsson, Vingåker
Göran Samuelsson, Vingåker
Tor-Leif Thuresson, Vingåker

Fullmäktige

Fullmäktige är valda av försäkringstagarna. De nio valdistrikten utser sina representanter till fullmäktigeförsamlingen i val som är öppna för alla försäkringstagare i länet. Representanterna väljs för en period på tre år.

Styrelse och Revisorer

Styrelse

vald t o m
bolagsstämma

Ordinarie

Caesar Åfors
Nyköping, ordförande 2017

Peter Reuterström,
Eskilstuna, vice ordförande 2017

Birgitta Bohm,
Eskilstuna 2016

Mikael Gerhardsson
Strängnäs 2017

Monica Jonsson,
Eskilstuna 2015

Dan Nilsson,
Nyköping 2015

Hans-Christer Palmers,
Nyköping 2016

Anna-Greta Lundh,
Nyköping, verkställande direktör

Björn Eklöv,
Eskilstuna, personalrepresentant FTF

Anders Sjöström,
Nyköping, personalrepresentant SACO

Valberedning

vald t o m
bolagsstämma

Fredrik Wachtmeister,
Nyköping, ordförande 2015

Brita-Stina Eriksson,
Flen 2015

Johnny Hammarstedt,
Strängnäs 2015

Catharina Matsdotter,
Eskilstuna 2015

Gunilla Persson,
Trosa 2015

Verkställande direktör

Anna-Greta Lundh,
Nyköping

Styrelse

Caesar Åfors
ordförande

Peter Reuterström
vice ordförande

Birgitta Bohm

Mikael Gerhardsson

Monica Jonsson

Dan Nilsson

Hans-Christer Palmers

Anna-Greta Lundh
verkställande direktör

Björn Eklöv
personalrepresentant

Anders Sjöström
personalrepresentant

Företagsledning

Från vänster: Chef Affärsområde Företag Kurt H Högström skadechef Magnus Ahlin, HR-chef Christina Ek, chef Ekonomi/Administration Nicklas Malm, Verkställande direktör Anna-Greta Lundh, chef Affärsområde Privat Göran Jönsson och kommunikationschef Birgit Hasselberg.

Revisorer

Ordinarie

vald t o m
bolagsstämma

Mårten Asplund,
KPMG AB, Stockholm 2015

Suppleant

vald t o m
bolagsstämma

Stefan Holmström,
KPMG AB, Stockholm 2015

Huvudkontor: V Storgatan 4, Box 147, 611 24 Nyköping, 0155-48 40 00
Butik: Kungsgatan 7, Box 14294, 630 14 Eskilstuna, 016-48 40 00
Butik: Stortorget 2, Box 134, 641 22 Katrineholm, 0150-48 40 00
Butik: Storgatan 26, 645 30 Strängnäs, 0152-48 40 00
Internet: www.lfs.se
E-post: info@lfs.se

KORPEN
Hälsodiplomerung*